

ONZE VOGELS

45e jaargang no. 9, 1984

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

use/

De/

BONDSBUREAU

Aletta Jacobsstraat 4, Postbus 74,
4600 AB Bergen op Zoom,
gironummer 1148324, telefoon 01640 - 3 50 07.
Geopend 08.00 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur.
's Zaterdags gesloten.

ERELEDEN

A.L. van Liempd (erevoorz.), W. Beckman,
A. Dommerholt, J. Forsten, J.J. Krol, A.J.F. Lammerse,
E.J. Lensink, Joh. M. van Peit, A.F. Smit, H.J. Veerkamp
en E.M. Wessels.

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter: W.J. Mulder, Verwerstraat 39,
7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.
Secretaris: H. de Geus, Amersfoortsestraat 71,
3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 1 61 60.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44,
4621 AT Bergen op Zoom, telefoon (01640) 3 46 63.
2e Voorzitter: D.J. van der Molen, Gentiaan 5,
7721 HA Dalfsen, telefoon (06293) 12 57.
Commissaris: M.N.Th. Brouwer, Wouwseweg 5a,
4661 VM Halsteren, telefoon (01641) 33 26.

DISTRICTSVOORZITTERS (leden bondsbestuur)

District Groningen: L. Poppema, Zuiderweg 93,
9744 AA Groningen, telefoon (050) 56 51 75.
District Friesland: H. Suichies, Ruusbroeckstraat 28,
8913 HN Leeuwarden, telefoon (058) 15 16 92.
District Drenthe: J.H. Heijnen, W. Grolstraat 126,
7885 EL Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.
District Overijssel: A.M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41,
7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 1 30 06.
District Gelderland: P. Vierhuis, Veldkermeeen 22,
3844 RB Harderwijk, telefoon (03410) 1 60 68.
District Utrecht: C. van Lunteren, Vlasoord 13,
3991 XC Houten, telefoon (03403) 7 26 08.
District Noord-Holland: G.F. Huner,
Bickerstraat 60, 1701 EG Heerhugowaard,
telefoon (02207) 1 13 98.
District Zuid-Holland: G.C. Goedschalk,
Akeleistraat 148, 2565 PC Den Haag,
telefoon (070) 68 16 70.
District Zeeland: J. van der Walle, Churchillweg 4,
4561 WN Hulst, telefoon (01140) 1 38 16.
District West Noord-Brabant: J.C.W. Luijsterburg,
Nieuweweg 23, 4631 TC Hoogerheide,
telefoon (01646) 31 17.
District Oost Noord-Brabant: A.H. Meesterburrie,
Verdilaan 21, 5707 RG Helmond, telefoon (04920) 25609.
District Limburg: H.J. Nooijen, Reigerstraat 29,
5932 VX Tegelen, telefoon (077) 3 34 58.

SECRETARIATEN TECHNISCHE COMMISSIES

Kleur-, vorm- en postuurkanaries:

Tj. Boersma, Verzetstraat 13, 8923 CP Leeuwarden,
telefoon (058) 66 60 37.

Tropen, parkieten etc.:

G. v.d. Meijden, Kempenlandstr. 27, 5283 CK Boxtel,
telefoon (04116) 7 45 29.

Zangkanaries:

W.J. Vermeij, Leppa 36, 9204 JE Drachten,
telefoon (05120) 1 72 42.

ONZI

MAANDBLAD VAN DE NEDERLAN

LIDMAATSCHAP

Zij die in **Nederland** woonachtig zijn en lid wensen te worden van de NBvV, wenden zich tot de secretaris van een in de plaats van inwoning gevestigde afdeling. Naam en adres worden gaarne door het bondsbureau verstrekt.

Zij die in het **buitenland** woonachtig zijn, kunnen verspreid lid worden door overmaking van het hieronder genoemde bedrag.

België: Bfr. 600,-, bij vooruitbetaling op onze postrekening nr. 000-0156074-01, bij het bestuur de postcheck te Brussel 1.

Overige landen: Hfl. 45,- bij vooruitbetaling per internationale postwissel aan het bondsbureau NBvV. Indien men het maandblad per luchtpost wil ontvangen wordt een extra tarief volgens PTT-kosten bereken. Alle tarieven gelden per kalenderjaar.

SPECIALCLUBS

Het lidmaatschap van de specialclubs is voorbehouden aan hen die reeds lid van de NBvV zijn. Voor verdere inlichtingen c.q. opgave lidmaatschap, wenden zich uitsluitend tot onderstaande secretariaten

Europese vogels en hun hybriden

G.J. Jansen, Friesiastraat 15,
3742 TK Baarn, telefoon (02154) 11 83 34.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Gras- en Grote parkieten

H.J. van Doorne, Beurtschipper 58,
3201 GA Spijkenisse, telefoon (01880) 2 24 76.
Entree f 5,-.

Insecten- en vruchtenetende vogels

A.P. Wessels, Postbus 1591,
3000 BN Rotterdam, telefoon (010) 19 70 10.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Japanse meeuwen

A. Kok, Pals 29,
6931 DJ Westervoort, telefoon (08303) 23 58.
Contributie f 17,50 per jaar, entree f 5,-.

Vorm- en Postuurkanaries

G.J.S. Nijhuis, Wilderinkstr. 31,
7555 DS Hengelo, telefoon 074-91 17 03.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Zebravinken

J.G.J. van Valkenburg, Mergelwal 16,
3432 ZM Nieuwegein, telefoon (03402) 3 97 70.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

ABONNEMENTEN

Losse abonnementen op het maandblad f 32,50 per kalenderjaar. Overmaking bij vooruitbetaling op gi 1148324 t.n.v. NBvV en onder vermelding abonnem OV. Reeds verschenen nummers van een jaargang worden nagezonden en vervolgens elke maand tot met december.

VOGELS

ISSN 0030-3224

ID VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 50.000)

EDACTIE

J. E. van Berkel
hr. Walraven
edactieadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent een enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de uitgever een enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeeltes daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties - ook die van leden en abonnees - moet een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere omstandigheden verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de BvV. Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op 'Onze Vogels', van zuivere particuliere aard zie onder 'Vraag en Aanbod'.

ADRESSEN

WATERSLAGERS aan: H. Warmerdam, V.d. Duijn van
Laasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom.
ARZERS aan: E. de Koning, Vrouwenweg 16,
322 LK Leiden.
LEURKANARIES aan: J.A. Barsch, Binnenhof 26,
335 TN Nijmegen.
ORM- EN POSTUURKANARIES aan: H.K. v.d. Wal,
Lozartstraat 4, 8916 HC Leeuwarden.
**EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN
ASTAARDEN, GROTE PARKIETEN EN
GAPORNIDEN** aan: D.A. Duivis, St. Josephstraat 46,
347 SG Teteringen.
**ZEBRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN HUN
ASTAARDEN** aan: P.J.F. Klören, Meidoornweg 10,
768 CN Soest.
PROTIESE VOGELS EN HUN BASTAARDEN aan:
I. Schuurhuis, Drecht 23, 8032 CH Zwolle.
RUCHTEN- EN INSECTENETERS aan: E.M. Wessels,
Avenhorst 28a, 3085 ZV Rotterdam.
RASPARKIETEN aan: S. Harkema, Prov.weg 29a,
377 PA Heiligerlee.

**Postzegels voor antwoord bijsluiten.
Een retourport, dan ook geen antwoord!**
Deze regel geldt ook voor vragen aan auteurs etc.

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is
geschreven in het verenigingsregister van de Kamer
in Koophandel en Fabrieken te Breda, onder
nummer V-280824.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op
22 oktober 1985

IN DIT NUMMER

	Pag.
Zebraavinken in 50 kleurslagen	396
Emeraldhoningzuiger	399
De aanhouder wint	400
Kopzorgen bij de zebraavink	402
Het St. Helenafazantje en de Jemen-Astrilde	404
Hij lag de volgende dag al dood	406
Over het keuren van bastaarden	407
Kolibries "Bezint eer ge begint" II	410
Ervaringen met de zwartbuikvuurvink	412
Richtlijnen wedstrijden met zangkanaries	414
Nieuwe standaardseisen voor kleurkanaries en het komend keurseizoen	415
Zonastriden	418
Wel en wee met witkuijkakatoes	419
Het tamboertjinduijfe	421
De volière van de maand	422
Vogelnestje, over vogelzaden	424
Uw vraag ons antwoord	425
Vraag en aanbod	429
Korte berichten	438

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	Pag.
De vogelkelder, Fauna, Siem van 't Hart, Conditio	404
Fauna, F. Thijssen Mill Kasper Faunafood	414
Stt, Gehu, Burung-Li, Spirit, internationale hobby-boekhandel	418
Blankestijn, G.J. Van Norden	420
Fauna metaalwaren b.v.	429
Orni-mondo, W. Rouppe van der Voort	431
Fauna metaalwaren b.v.	432
Tovo, Van Keulen	433
Joma print	434
Vogel '85, Fauna metaalwaren bv	435
CéDé, Holland Diervoeders, NBvV, Kaf O matic	437
Vogel '85, 404	438
Burung Li, Animal, NBvV boekenservice	439
Witte molen	440

Foto voorplaat: Zebraavinken
Foto: Ton de Bruijn

Ontwerp en druk: Steens Schiedam b.v.
Postbus 59, 3100 AB Schiedam - Telefoon (010) 62 29 22.

Zebravinken in 50 kleurslagen

26) zwartwang, 27) grijze isabel, 28) normaal grijs, gekuifd, 29) witborst pastel bruin O, 30) roodfank type 1, 31) grijze bleek wang, 32) zwartmasker wang, 33) normaal grijs O met veel tekening, 34) halfzijder, 35) pastel grijs (te donker), 36) grijze bleek pastel, 37) zwartborst pastel bruin.

Tekst: Hans Klören
Tekeningen uit boek Zebra vinken.

schimmel, 39) wit, 40) bruinmasker, 41) zwartmasker (roodoog), 42) zwartborst grijs bleekrug, 43) grijs bleekrug geel-
vel (, 44) normaal bruin (, 45) oranjeborst zwartborst bruin, 46) zwartmasker (zwartoog), 47) pastel grijs (, 48) witborst
artborst grijs, 49) pastel bruin, 50) witborst pastel grijs, 51) isabel, pastel.

De NZC 15 jaar II

Bij het kweken van vogels waar erg veel kleurvariaties waarneembaar zijn kan het natuurlijk niet uitblijven dat er ook miskleuren worden geboren en dat er combinaties worden gekweekt die minder gewenst zijn. Ter aanvulling van de twee pagina's kleurafbeeldingen van zebrevinken in het vorige nummer, die zebrevinken lieten zien die duidelijk zeer gewaardeerde tentoonstellingsvogels zijn, deze keer ook enkele tekeningen van wat zebrevinken die niet zo worden gewaardeerd. Nu kan je natuurlijk oeverloos blijven discussiëren over de vraag wat wel de moeite waard is en welke combinaties niet. De stelling die de NBvV hanteert om een kleurslag te erkennen is, dat de betreffende kleurslag goed herkenbaar moet zijn en dat de betreffende kleurslag ook een aanwinst moet zijn. Wanneer u de zwartborst pastel bruine man (37), de witborst pastel bruine man (29) en de grijze bleekrug wang (31) bekijkt dan zijn dat drie kleurslagen waar je zo je vraagtekens bij kan zetten. Van deze drie is de grijze bleekrug wang (nog) niet erkend als TT-vogel. Zo te zien is het een kleurslag die toch duidelijk is te herkennen, maar of het een aanwinst is? Niet ontken kan worden dat het een contrastrijke verschijning is, iets wat je bestlist niet kan zeggen van de witborst pastel bruine man (29) die wel erkend is. Wanneer de wangmutatie wat meer ontwikkeld is, komt mogelijk de bleekrug wang wel in aanmerking om ook opgenomen te worden. Maar laat ik nu niet te diep op deze kleurslag ingaan, dat komt wel wanneer de wangen behandeld worden. Nu eerst de benamingen van de vogels die hier nog meer zijn afgebeeld. 26. De zwartwang man of zwarte zebrevink. 27. Een veel te donkere grijze isabel man. Dit mag zondermeer een miskleur worden genoemd die noch als tentoonstellingsvogel, noch als kweekvogel bruikbaar is. 28. De gekuifde zebrevink, waar binnenkort een artikel

aan geweid zal worden. 29. Witborst pastel bruine man. 30. Rootflank man type 1, een combinatie van masker en witborst. 31. Grijze bleekrug wang man. 32. Zwartmasker wang pop, ik geloof niet dat deze variatie ooit zal worden erkend. 33. Dit is een normaal grijze pop, maar wel een met erg veel mannenkenmerken. Zo'n pop is gewoon bruikbaar voor de kweek. Vast zijn het split zwartborst poppen die er zo uitzien, het is echter geen wet dat poppen met dit kenmerk split zwartborst zijn. Een pop met zulke kenmerken zou u kunnen vergelijken met een vrouwspersoon die wat mannelijke trekjes heeft. 34. Halfzijder, normaal- en pastel grijs. Ook hier wordt later op teruggekomen. Het is een bijzonderheid, maar meer ook niet. 35. Pastel grijze man die veel te donker van kleur is. 36. Grijze bleekrug pastel man, nog niet zo lang geleden afgewezen door de NBvV als TT-vogel. Nu wordt deze kleurslag zeer geprezen. 37. Zwartborst pastel bruine man, een kleurslag die nog maar weinig wordt gekweekt. 38. Schimmel of getijgerde. Er zijn ooit pogingen ondernomen geweest om deze miskleur in het vraagprogramma opgenomen te krijgen. Het betreft echter gewoon een slechte witte zebrevink. 39. Wit. 40. Bruinmasker man, die momenteel in ontwikkeling is. 41. Zwartmasker pop van prima kleur en tekening. 42. Zwartborst grijze bleekrug. Een bijzonder mooie vogel, die helaas maar weinig wordt gekweekt. 43. Geelsnavel grijze bleekrug pop. Wanneer alle grijze bleekrug poppen deze kleur hebben dan zouden ook de poppen hoger eindigen. 44. Normaal bruine pop. 45. Zwartborst oranjeborst bruin. Van deze kleurslag is nog maar weinig te zeggen omdat hij nog voor te veel verrassingen zorgt. 46. Zwartmasker pop van een zeer slechte kwaliteit, zeker in vergelijking met de zwartmasker op 41. 47. Pastel grijze pop met een bijzonder mooie kleur voor een pastel pop.

48. Witborst zwartborst man. Bij deze kleurslag is duidelijk dat de benaming zwartborst niet juist is. 49. Pastel bruin man die wat te licht van kleur wordt. 50. Witborst pastel grijs. Ook al omdat dit exemplaar veel te licht van kleur is is moeilijk te zien of het nu een man of een pop is. 51. Isabel pastel man. Ook dit is een miskleur, althans een kleurslag die wel niet voor erkenning in aanmerking zal komen. De poppen van deze kleurslag hebben al voor veel onaangename verrassingen gezorgd om dat de poppen door gaan voor goede isabellen.

Ik kan mij voorstellen dat er onder u lezers zijn die na het zien van deze tekeningen wel eens willen zien hoe al deze zebrevinken er in werkelijkheid uitzien. Op de Bondshow na is zo'n verscheidenheid in Nederland niet bij elkaar te zien. De NZC biedt iedereen nu een unieke kans om dit toch te kunnen zien. Orhaar 15 jar.g lustrum enig luister bij te zetten en om de zebrevinkenkweek nog meer in de belangstelling te brengen heeft de NZC een grote zebrevinkenshow georganiseerd. Er worden 800 zebrevinken verwacht uit Nederland, België en Duitsland en als die er ook komen is dat bijna het dubbel aantal van wat e jaarlijks in Breda wordt ingezonden. Hoewel deze tentoonstelling voor de NZC-leden een wedstrijd is, zal de show zodanig worden ingericht dat het één grote voorlichtings"stand" wordt. De toegang is geheel gratis, het bestuur en de TC-NZC zijn aanwezig om u voorlichting te geven. Bent u zebrevinkmirend, of wanneer u in werkelijkheid wilt zien hoe stormachtig de zebrevinken zich hebben ontwikkeld, is een bezoeaan de jubileumshow van de NZC te Soest zeer aan te bevelen. Zie voor de tijden en de juiste plaats de advertentie elders in dit blad of in de tentoonstellingsagenda van de NBvV.

Weet u dit ???

KOOLPLANTEN

Plant in begin maart enkele spruiten en boerenkolen in de voliëre en de vogels laten de knoppen aan bomen en struiken met rust. Bij een groentekweker in de buurt zijn er nu wel te krijgen. Ze hebben voor hen, nu de spruiten eraf zijn, geen nut meer en voor ons, vogelkwekers, zijn ze nu juist wel waardevol. In deze planten zit namelijk ook veel "caroteen" opgeslagen. De stof die bijvoorbeeld putters prachtig op kleur doet komen. Een derde voordeel is de dichte massa bladeren van de koolplanten, vooral als ze van het land gehaald worden als ze ongeveer 50 cm. hoog zijn. Ik heb in 1983 twee groeningnesten gehad tussen de bladeren van een boerenkool. Voordeel vier is dat als de zaden van de koolplanten rijp zijn, de vogels ze graag eten.

RINGENBESTELLING

In het juninummer heeft u uitgebreid over het bestellen van ringen gelezen. Wij wijzen er nog op dat bestellingen van leden waarvan nu exact het kweeknummer bekend is NIET opgenomen mogen worden. Tevens wordt met klem verzocht de verzamelstaten vooral duidelijk te met BLOKLETTERS in te vullen. Dit voorkomt fouten.

KWEEKNUMMERS

Ieder lid mag slechts één kweeknummer hebben, ook als men ve meerdere afdelingen lid zou zijn. Afdelingssecretarissen doen er verstandig aan om bij inschrijving van een nieuw lid zicht te vergewissen dat lid alreeds een kweeknummer heeft en zo ja welk nummer exact. Voorkomende gevallen dient dit op de mutatielijst te worden vermeld.

Emeraldhoningzuiger

Nectarinia famosa

Een gedistingeerde verschijning, de vrij grote, zestien centimeter lange emeraldhoningzuiger of -vogel uit Zuid- en Zuidoost-Afrika, die bovendien in de volière te kweken is. Kan als een bijzonder sterke soort worden beschouwd, wat in de bergstreken waar hij tussen de tweeduizend en vierduizend meter voorkomt, ook wel degelijk nodig is. Stormachtige koude winden worden daar getrotseerd, maar de elegante kromsnavel met hun goudglansgroen verenkleed trekken zich er weinig van aan. Zo blijkt de trek heel plaatselijk te zijn en gewoonlijk niet in de eerste plaats met de koude in verband te staan, maar wel met het voedsel dat vooral uit bloemennectar en kleine insecten bestaat.

Het is een prachtig gezicht om hen op de vuurpjl *Kniphofia uvaria*, het ongeveer dertig soorten omvattende Afrikaanse leeuwewoor, waarvan *Leonotis leonurus* het bekendst is en de ongeveer 30 *Protea*-soorten, waaronder het bekende suikerbossie *Protea mellifera*, bezig te zien, alsmede op de uitgestrekte heide- en distelvelden. Persoonlijk hebben wij hem ook in bamboebossen aangetroffen, waar nog voldoende bloemplanten voorkomen, die hem van de benodigde nectar kunnen voorzien. Het spijsverteringskanaal is zodanig gevouwd, dat snel een grote hoeveelheid bloeistof kan worden verwerkt. De maag wordt gebruikt om harde insecten te kraken. De in- en de uitgang liggen vlak naast elkaar en kunnen van de rest van het maag-darmkanaal worden afgesloten. Als gevolg daarvan kan de nectar in één keer doorlopen van de klokdarm naar de dunne darm. Hoewel houtduiven niet echt sociaal zijn, houden ze ervan om in kleine groepjes rond te trekken of ook wel paarsgewijs. Grote zwermen werden door ons nooit waargenomen. Het blijkt meer zo te zijn dat ze op die plaatsen worden aangetroffen, waar een grote hoeveelheid voedsel voorhanden is. Men kan gezamenlijk rondtrekken om er plaatsse aanwezig te zijn als ergens nectarbloemen gaan bloeien.

Voor de kweek kunnen de dieren in een buitenvolière worden ondergebracht, mits ze maar over een verwarmd binnenhok kunnen beschikken. De bepaling kan bijvoorbeeld uit enige struiken bij voorkeur bamboe), heide en distels bestaan. In zo'n geval zal een bamboestruik als nestplaats worden gekozen. Voor de nestbouw worden door het vrouwtje verschillende materialen ge-

door Prof. dr. Anth. Stolk

bruikt: strohalmen, graspluimen, veren, kapok, plantenwol, mos (waaronder baard- en korstmos). Stukjes hennep-touw worden ook dankbaar als bouw-materiaal aanvaard. Het geheel wordt door spinnewebben aan elkaar gekit en verstevigd. Het nest is beursvormig of ovaal en kan behoorlijke afmetingen aannemen. Evenals in het vrije veld wordt het bij voorkeur anderhalve meter boven de grond gebouwd, waarbij dan nog volop van struiken en hoog gras als camouflagemiddel geprofileerd kan worden.

Het legsel blijkt uit twee bruingrijze- vlekke, cremekleurig-witte eieren te bestaan, dat door het vrouwtje wordt bebroed. Bij uitzondering kunnen drie eieren in het nest worden gedeponeerd.

Na ongeveer twee weken komen de jongen uit, die door de moeder met zachthuidige insecten worden gevoerd. Het mannetje kan hier overigens aan mee doen. Broedparasitisme door enige koekoeksoorten blijkt hier voor te komen.

Bij het grootbrengen van de jongen zijn bladluizen, fruit- of bananenvliegjes en later kamervliegen uitstekend te gebruiken. Na ongeveer twee weken wordt het nest verlaten en nu brengt na enige dagen de tijd aan, dat gedeeltelijk op nectarvoeding wordt overgegaan. Het jong is dan al vrijwel zo groot als de moeder, met dit verschil, dat de gebogen snavel nog niet volgroeid is en nog slechts tweederde van de definitieve lengte heeft bereikt.

De emeraldhoningzuiger die wij gewoonlijk in Europa krijgen te zien, is het ras *Nectarinia famosa cupreocinctus* uit

Noord-Rhodesië, Soedan, Zuid-Mozambique, Nyassaland en Tanganjika.

Signalement: Donkergroen verenkleed met een goud- tot bronsachtige glans op de rug, staart en de korte afgeronde vleugels (tien grote slagpennen) zwart en glanzend groen gezoomd. Borstveren heidergeel. De vrij lange krachtige poten, teugels en snavel intensief zwart. Donkerbruin oog. Lange slanke, naar onder gebogen snavel, die aan de punt van fijne inkepingen is voorzien. De gespleten buisvormige tong kan ver naar buiten worden uitgestoken. Het vrouwtje is eenvoudiger gekleurd met haar olijfbroene rugpartij en geelachtig-grijze buikzijde. In de winter heeft het mannetje het vrouwelijke kleurpatroon, met dit verschil dat hij de zwarte staart- en vleugelveren behoudt, alsmede de verlengde middelste staartpennen. Op grond hiervan wordt de soort tot de langstaathoningzuigers gerekend.

De malachethoningzuiger kan opvallend tam zijn. Bij het fotograferen kan hij bij wijze van spreken op je telelens gaan zitten, zodat je met de beste wil van de wereld geen foto kunt maken. Komt dan ook wel in tuinen en parken voor, alsmede in bamboebossen, moerassen en struikachtig grasland. Uiteraard is dit tamme, rustige karakter ook heel geschikt voor de volière, waar de vogel zo goed als geen problemen geeft.

Zoals wij persoonlijk herhaaldelijk ondervonden, is de malachethoningzuiger verzet op het baden in dauw, waarvan ook wel degelijk wordt gedronken. Behalve een bad of kleine vijver doet men er dan ook goed aan om de struiken regelmatig met lauwwater te besproeien. Bij een zo natuurlijk mogelijke verzorging heeft men ongetwijfeld een kans op een succesvolle kweek.

De
sel

De aanhoude wint

Tekst: H. Bijker
Foto's: Horst M
en H. Bijkerk

In het jaar 1979 kwam ik in het bezit van drie stel pas geïmporteerde **Salvadori's vijgparkieten**. Deze parkietensoort bewoont de regenwouden van de Noordkust van Nieuw Guinea. Hun wetenschappelijke naam luidt **Psittaculirostris salvadori**. Omtrent het houden van deze vogels was mij zeer weinig bekend en vandaar dat ik nogal moest experimenteren met o.a. voeding, nestkasten etc.. Uiteindelijk heeft het allemaal wel resultaat gehad, na verschillende jaren vol met mislukking verkreeg ik van één stel op 11 december 1983 een jong op st

Bij de importeur werden ze gevoed met alleen appel en zonnepitten. Zelf ben ik geleidelijk aan, en zoals u begrijpt na veel wikken en wegen, overgegaan om ze een loriebrij voor te schotelen. Die brij stelde ik samen met de volgende ingrediënten: Bambix en Nutricia babyvoeding, geweekte krenten en rozijnen, gekookte rijst, ioning, druivensuiker, pecutrin, aminozuren, roosvicee en af en toe er afwisseling banaan of havermout. Tevens geef ik ze dagelijks oessen uit de natuur en alle soorten fruit van het seizoen.

De nestkasten waren aanvankelijk 1 meter hoog, hadden een bodemoppervlakte van 20 x 20 cm en de invliegopening had een diameter van ongeveer 6 cm. Het stond ze duidelijk niet aan, want prompt maakten ze zelf een nieuw invlieggat op een hoogte van ongeveer 25 cm boven de bodem. Kennelijk was de kast te hoog naar hun zin, of liever gezegd te diep.

De eerste broedsels mislukten allemaal. In 1980 kregen we van alle drie de stelen eieren en bij alle eieren zaten de jongen dood in de dop. In maart 1981 weer eieren en nu wel jongen, maar liefst zes in totaal. Binnen drie dagen waren echter vier van de zes jongen dood en de twee overgeblevenen zijn niet ouder dan bijna drie weken geworden. In 1982 werd er weer door de vogels gebroed, drie rondes zelfs, van elk twee eieren. Steeds waren de eieren wel bevrucht en zijn ze ook uitgekomen maar de jongen werden niet ouder dan vijf dagen. Sommigen waren door de ouders gewoon stuk gebeten. Zij wel opgemerkt dat de dode jongen volle kroppen met voedsel hadden.

In de zomer van 1982 heb ik nieuwe nestkasten gemaakt met een bodemoppervlakte van 28 x 23 cm, een hoogte van 42 cm en een invlieggat van 6 cm middellijn, welke nestkasten ik heb voorzien van een te verwarmen bodem. Onder de verhoogde bodem monteerte ik namelijk een verwarmingsplaatje van oude koffiezetapparaten. Die verwarmingselementen werden geregeld door een thermostaatje. Desondanks in dat jaar geen broedresultaat. Het duurde tot het voorjaar van 1983 eer er een stel weer tot broeden overging, twee rondes van elk twee eieren maar weer geen jongen die in leven bleven.

Wat later in het jaar werden er weer eieren gelegd waarvan het eerste op 14 oktober uitkwam op 17 oktober gevolgd door het tweede. In de nacht van 23 op 24 oktober 1983 vroor het 's nachts en de temperatuur in de volière was 0 graden Celsius. Die avond heb ik de nestkastverwarming ingeschakeld. Op 10 november controleerde ik weer eens het nest en een van de jongen weerde zich

behoorlijk. Op die dag heb ik beide jongen geringd, ringmaat 7 mm. De volgende dag was een van de jongen dood. De andere bleef gelukkig in leven en op 6 december verscheen hij voor de nestopening. Op zondag 12 december verliet deze vogel het nest en verbleef langdurig boven op de nestkast. Tijdens de nacht verbleef hij in het nest. De daaropvolgende woensdag vloog hij regelmatig door de volière; ik had één jong op stok.

Intussentijd had ik wel de temperatuur in het nestblok terug gebracht en de temperatuur in de binnenvolière verhoogd tot ongeveer 18 graden Celsius. De andere twee stelen kwamen dat jaar ook tot late broedsels maar daarvan is uiteindelijk niets terecht gekomen.

Jonge Salvadori vijgparkieten gelijken uiterlijk erg veel op de pop maar zijn iets donkerder. In hun gedragingen zijn deze vijgparkieten net acrobaten. Ze hippen over de stokken, tuimelen vliegensvlug over elkaar heen en onder elkaar door zonder met hun pootjes van de stok te komen. Soms ook vliegen ze recht omhoog om weer op dezelfde plaats terug te komen. Een paartje legt per broedsel gemiddeld twee eieren, meerdere broedsels per jaar, zowel in het voorjaar als in het najaar.

Hun verblijf is gesitueerd in onze schuur, welke goed geïsoleerd is. Hun vluchtje is 2.50 m lang, 0.90 m breed en 2.25 m hoog. De vloer is betegeld en daardoor gemakkelijk schoon te houden. Zo hebben we vijf vluchtjes die bovendien elk nog van een sproeiinstallatie zijn voorzien. Een gevelkachel houdt de temperatuur op redelijk peil. Aan de zonzijde laten transparante pvc platen waarvoor ook nog eens dubbele ruiten, voldoende daglicht door.

Uit dit wat zakelijke verhaal zult u ongetwijfeld kunnen opmaken dat het kweken van Vijgparkieten niet zo maar even is te doen. Het heeft heel wat teleurstellingen gekost eer er uiteindelijk één jong tot een zelfstandige vogel is uitgegroeid. Ik hoop toch dat er meerdere volgen.

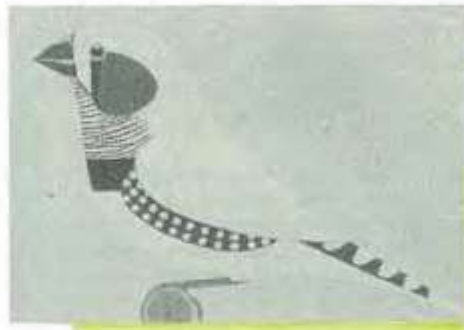
KALENDER 1984

De Blauwvoorhoofd amazone

Het lijkt me overbodig u een signalement van deze 37 cm lange papegaai te geven. Het diepblauwe voorhoofd komt echter niet al te sterk uit en ook zijn de blauwzwarte uiteinden van de slagpennen niet te zien. Men onderscheidt twee ondersoorten, die ietwat in kleur verschillen. Deze veelgehouden vogels hebben domicilie in het noordoosten van Brazilië, zuidelijk tot Noord-Argentinië en Paraguay. Over het algemeen worden deze amazonen niet beschouwd als goede "sprekers" ofschoon uitzonderingen ook hier de regel bevestigen. Wel zijn het buitengewoon prettige en speelse huisgenoten en het is dan ook niet verwonderlijk dat ze veel in gevangenschap worden gehouden. Amazonepapegaaien zijn uitstekende klimmers. Hun vlucht is evenwel "zwoegend" en het lopen is verre van sierlijk: ze waggelen onbeholpen rond. Evenals alle papegaaien zijn ook de amazonen holbroeders. Er worden 2 - 4 witte eieren gelegd, die door het vrouwtje worden uitgebroed, terwijl het mannetje zorgt dat het haar in die moeilijke periode aan niets ontbreekt. Het broeden duurt ongeveer 29 - 31 dagen en het duurt 60 - 70 dagen voor het kroost de nestholte verlaat. Ook in gevangenschap is al meermalen met deze vogels met succes gekweekt. Deze levenslustige vogels hebben veel bewegingsvrijheid nodig. Men kan ze beter niet in een kooitje laten verpieten...

MEINDERT DE JONG

Kopzorgen bij de zebravink.

In dit artikel wil ik kwekers van zebravinken, vooral diegenen die nog pas kort met deze tak van de vogelsport zijn begonnen, attenderen op een kwalijk verschijnsel bij de kweek van deze vogelsoort, die vooral de laatste jaren schijnt toe te nemen.

Duidelijk mag in ieder geval zijn dat ik daarbij niet doel op geestesafwijkingen van deze bij velen geliefde Australiër.

De eerste bezitters van de zebravinken, in volières dan wel te verstaan, al voor 1900, zullen zich zeker niet bewust zijn geweest van de evolutie die zich jaren later zou voltrekken bij dit vogeltje.

Maar zoals meestal gebeurt bij vergaande ontwikkelingen, van welke aard dan ook, worden daarmee ook invloeden binnengehaald die minder gewenst zijn, en storend werken op het ideaalbeeld van het produkt. Het produkt waar we het in dit artikel over willen hebben is de zebravink, als standaardvogel in de daaromtrent gestelde eisen van de N.B.v.V.

De minder gewenste invloed die we willen bespreken is – zoals inmiddels duidelijk zal zijn – de kop- en snavelvorm in relatie tot het model c.q. "type" van onze zebravink.

Aanleiding tot het artikel vormen:
a. eigen kweekervaringen.

- b. keurervaringen in de afgelopen jaren.
- c. informatie aan 'beginnende' kwekers.
- d. interesse in het polymere vraagstuk.

De standaard van de NBvV zegt over het bedoelde onderwerp het volgende:

MODEL: Een robuust gestalte, een zogenaamd GEBLOKT type. Onderlinge lichaamsverhoudingen mogen niet storend op elkaar inwerken ..... enz.

KOP: De schedel moet een ronde, gebogen lijn vormen, zonder afplattingen. De plaatsing van het oog is centrisch t.o.v. de schedel. Van voor gezien moet de kop een goede breedte bezitten.

SNAVEL: De snavel moet kort en kegelvormig zijn, zonder beschadigingen. Onder en bovensnavel moeten goed op elkaar sluiten. De lijn snavel-schedel heeft een vloeiend verloop.

In de keurtechnische opmerkingen volgen daarna nog wat aanvullingen en info over het hoe en waarom van deze eisen. Bij model wordt aangehaald dat het gaat om het type dat afhankelijk is van o.a. het postuur. Bij de kop wordt aangehaald dat er een volle, ronde kop wordt verlangd. Een te platte kop kan zeer storend zijn en verdient het aanbeveling in de beoordeling van het totaal tot uitdrukking te brengen. Bij snavel haalt de standaard d.m.v. keurtechnische opmerking aan, dat het hierbij gaat om het hoorgedeelte en niet om de kleur daarvan. Het hoorgedeelte moet qua vorm, kort en kegelvormig zijn en overvloeien in de kopvorm. Te grote en spitse snavels moeten worden gestraft.

Na het aanhalen van deze wat droge eisen die de standaard van de NBvV ver-

meld, kunnen we voor alle lezers verder gaan met de aangehaalde probleemstelling.

In de handleiding voor de zebravink kweker anno 1968 haalt de schrijver daarvan aan dat bij de zebravink nog niet zoveel aandacht werd geschonken aan de polymere factoren. Deze polymere factoren hebben betrekking op de grootte, vorm en type van de vogel. Schrijver van de aangehaalde bijbe voor de zebravinkkweker profiteert i bedoeld boek en kondigt aan dat in de toekomst die aandacht voor bedoeld factoren wel eens nadrukkelijk aanwezig zou kunnen zijn. Welnu, wij kunnen constateren dat dit inderdaad het geval is.

De afgelopen jaren kunnen we ook op tentoonstellingen verschillende zebravinken aantreffen met platte koppen en spitse snavels en inherent daaraan een verstoring van het type van de zebravink.

Ook bij de kweek van mijn eigen vogels kwam ik in aanraking met dit probleem. Ondanks een goede kleur en tekening bij mijn vogels tot dat moment, deed zich 'plots' dit verschijnsel voor.

De aangehaalde polymere factoren hebben hoofdzakelijk betrekking op de fysieke eigenschappen van de vogel derhalve ook op de kop- en snavelvorm.

Voor de kwekers van deze vogels is het dus zaak zijn om ervoor te zorgen dat zij dit onderdeel van de vogel terdeg in de gaten dienen te houden. U kweekervaringen is mij duidelijk geworden dat ouders die platte koppen

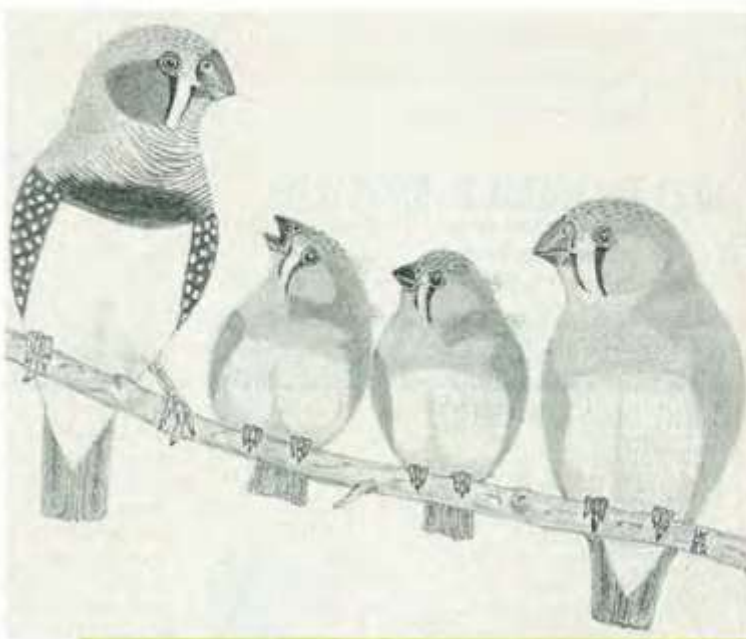
nv/of spitse snavels vertonen in hoofdzaak jongen geven die deze afwijking in dezelfde mate of in nog ernstiger vorm men. Deze erfelijke factoren kunnen U dus na verloop van tijd danig parten aan spelen.

egen dit euvel bestaat slechts een voor de meesten van ons moeilijk te anteren middel) **rigoreuze selectie** van het bestand vogels dat men bezit.

n de toekomst zal nog meer dan het geal is de nadruk komen te liggen op de postuurkweek, eveneens omvattend de op- en snavelvorm van de vogel. Het jkt mij zaak daarop (nogmaals) te wijen teneinde een achterstand in kweek :q. een achteruitgang te voorkomen.

en zijstapje maken we even om nóg en euvel aan te halen dat de laatste jaen regelmatig de kop opsteekt. Vanaf le kop moet het verloop naar de rug en taart een vloeiend verloop hebben, onder storende onregelmatigheden. én van deze onregelmatigheden die ich daar voordoet is de zogenaamde leuk in de nek. Het lijkt als het ware of le kop geen geheel meer vormt met het chaam, de kop lijkt als het ware op de est van het lichaam te staan. Dit laatste ankement gaat veelal gepaard met de weede onregelmatigheid, namelijk de fhangende staart.

oor selectie kunnen deze fouten woren uitgebannen, gebruik dergelijke ogels NIET voor de kweek, U neemt egarandeert Uzelf beet, alleen U komt r pas na een of meerdere jaren achter. ovendien komt U er meestal achter tijens of na de tentoonstelling, als een opeking op het keurbriefje U opmerkam maakt op één of meerdere van de enoemde mankementen.

En zo ziet U dat we eigenlijk al bij voortdoring bezig zijn met postuurkweek en modellering van de zebrafinch. Twee begrippen die in de nabije toekomst zwaar zullen wegen.

Momenteel wordt nog weinig, vaak TE WEINIG aandacht besteed aan de rubriek kop en snavel, daar waar het gaat om de vorm van deze twee begrippen. De keurlijst van de zebrafinch heeft die rubriek om fouten van snavel en kopvorm, eventueel met punten, strafpunten dus, te straffen. In ieder geval is het wel zaak, als strafpunten niet worden gegeven; voor de keurmeesters, door middel van een geschreven opmerking, de inzender te attenderen op

het bij de vogel aangestoffen euvel, zodat deze inzender weet waar hij met zijn vogel(s) aan toe is.

De kwekers van zebrafinch wil ik vooral op het hart drukken de aanwezige lektuur over hun vogels zeer ter harte te nemen en dan met name de hoofdstukken postuurkweek eens goed door te nemen en daarmee hun voordeel te doen. Ik houd nu maar even mijn snavel en wens U sterkte, tot een volgende keer.

Erik Kint,

Weet u dit?

ENTOONSTELLINGSTIPS

oor het weislagen van een tentoonstelling is het van groot belang dat ie inzenders hun vogels streng selecteren en alleen vogels inzenden ie in goede conditie en aan de TT-kooi gewend zijn; dat het bestuur e betreffende keurmeesters tijdig een herinneringsbrief stuurt, teneens zorgdraagt voor een complete en goed uitgewerkte blinde lijst en oor voldoende keurbriefjes van alle te keuren vogels; dat vooraf in de idenvergadering of in het aan de inzenders toe te sturen TT-regieent duidelijk het prijsenschema en de indeling van het bondskruis ordt bekend gemaakt; dat er gebruik wordt gemaakt van de vooeschreven TT-kooien; dat er geen vogels met geldeurde ringen ter euring worden voorgedragen en dat er een katalogus naar het bondsureau wordt gezonden. Maak tijdens de TT goede propaganda voor e liefhebberij en probeer door ledenwerving uw afdeling sterk te maen. Veel succes!

VOGELMARKTEN

Afdelingen die een vogelmarkt organiseren dienen er streng op toe te zien dat de aan te bieden vogels in goede conditie zijn en behoorlijk zijn gehuisvest. Tracht er ook aan mee te werken dat er over de betreffende vogels zo veel mogelijk goede informatie wordt verstrekt.

BESTELLINGEN CENTRAAL MAGAZIJN

Plaats uw bestelling van materialen die u voor uw TT nodig heeft vooral tijdig en draagt zorg voor een gelijktijdige betaling. Vergeet daarbij niet de portkosten te betalen. Raadpleeg de prijslijst en vult nauwkeurig uw bestellijst in, zonder daarover de betaling te hebben ontvangen, kunnen we geen bestellingen afwerken. Ook willen we u nog wijzen op de fraai uitgevoerde OORKONDEN waarvan is gebleken dat die door de inzenders/prijswinnaars zeer worden gewaardeerd.

Regelmatig voorradig:

ca. 15 soorten Kolibri's,
diverse soorten Tangara's,
Honingvogels, Toukans,
Baardvogels, Paapjes, Sijsjes,
Parasol vogels, enz.

DE VOGELKELDER

Copernicuslaan 58-60 - 2561 XB Den Haag
Telefoon 070-63 72 72

FAUNA-SCHOUWLAMP

fauna schouwlamp

- huls van hoogwaardig geëmaild aluminium
- eenvoudige bediening
- perfecte doorlichting voor alle soorten eieren
- verkrijgbaar in zwart, lichtblauw en lichtgroen
- gratis 2 batterijen op blisterverpakking
- lampjes en batterijen los te verkrijgen
- compacte lichtbronnet voor directe belichting

Een onmisbaar hulpmiddel voor de tweker bij de controle van broedsels en het opsporen van onbevruchte eieren.

U kunt onze artikelen kopen bij iedere goede speciaalzaken. Informeer anders bij onze fabriek.

Fauna metaalwaren b.v.
Hooftstraat 136
5171 DH Kaatsheuvel
Telefoon 04167-74114
Carr.-adres: Postbus 140
5170 AC Kaatsheuvel

VOGELFLEHERS KENNEN 'T

Regelmatig in voorraad, wat het seizoen aanbiedt:

Kroonkraanvogels, Dwerf Flamingo's, Agapornissen en andere parkietachtigen. Assortiment prachtvinken, astrildes, insekteneters, o.a. Kolibries v.a. f. 80,- t/m f. 125,- Tangara's v.a. f. 42,50. Assortiment toekans, parasolvogels, baardvogels, cotinga's, Z.A. spechten, honingzuigers, gaaien, enz.

U bent van harte welkom in onze verbouwde vogelkas.

SIEM VAN 'T HART FLORA & FAUNA B.V.

Kralingseweg 443b - 3065 RG Rotterdam
Telefoon 010-52 45 11
naast Metro Station "DE SCHENKEL"

CONDITIO

Voor alle soorten vogels

VERKORT DE RIJ-TIJD
BEVordert DE BROEDRESULTATEN
VERHOOGT HET WEERSTANDSVERMÖGEN
HERDEFT DE VOGELS HUN ZANG EN
VEDERPRACHT

EEN HOLLEY PRODUCT - POSTBUS 108 - DELFT

VERKRIJGBAAR IN ALLE
dieren - speciaalzaken

Het St. Helenafazan

St. Helenafazantje (Estrilda astrild)

Geslachtsonderscheid is alleen mogelijk bij vogels van dezelfde ondersoort. De mannetjes zijn dan over het algemeen wat helderder van kleur; vooral de wangen. Ook is het rood van het teugeltje en eventueel aan de buik nadrukkelijker aanwezig en hebben de mannen bij de meeste rassen zwarte onderstaart-dekveren tegen donkerbruin bij de poppen.

Verspreiding en ondersoorten:

Corspronkelijk verspreidingsgebied is het gehele gedeelte van Afrika ten zuiden van de Sahara en is door de mens over de eilanden Komoren, Kaap Verdische eilanden, Mauritius, Madagascar en St. Helena verspreid.

De vogel komt voor in ongeveer 17 ondersoorten, waarvan de meeste weinig of geen verschil vertonen. Vooral in gebieden waar verschillende ondersoorten zich met elkaar vermengen is het bijna ondoenlijk verschillende ondersoorten bij de juiste naam te noemen.

Grootte: 10-12 cm.

Biotoop:

Waterrijke gebieden, zoals rivieroever, bosranden en suikerrietplantages.

Voeding:

Allerlei kleine gierstzaden, negerzaad en graszaden, aangevuld met mierepoppen, meelwormen en eivoer.

Algemeen:

Deze bekende vogeltjes worden veelvuldig ingevoerd en zij vrij goed te acclimatiseren bij een temperatuur van ongeveer 23°C. Als men de boven vermelde voeding geeft, zal men weinig problemen krijgen en kan men de temperatuur langzaam laten zakken, waarna de vogels bij goed weer in een beschutte volière geplaatst kunnen worden. Hierin komen deze beweeglijke vogeltjes het best tot hun recht. We moeten ze echter wel in het najaar naar binnen halen en laten overwinteren bij een temperatuur van circa 15°C. Ik haal al mijn niet-inlandse vogels naar binnen. Deze kleine prachtvinken kunnen bij lage temperaturen weerstaan, maar de vochtige, regenachtige dagen zijn voor deze diertjes funest. En als je dan verhalen hoort van bijv. broedende Gould Amadines in de sneeuw, dan heb ik er maar één woord voor: dierenmishandeling.

Broeden:

Als men een paartje in de volière heeft dat goed harmonieert mag men zeker broedresultaten verwachten. Men moet wel zorgen voor beschutting door bijv. gebruik te maken van coniferen of bamboeplanten. Ook kan men in beschutte hoeken buiten en in het nachthok bossen heide en brem aanbrengen. De vogels bouwen het liefst een vrij groot, bolvormig nest, meestal een naar beneden gerichte insluiting. Het bouw materiaal bestaat uit grove grashalmen, riethalmen (pluimen,

de Jemen-Astrilde

Tekst: C. v.d. Borst
Foto: C. Scholtz

soosvezel en sisal en wordt van binnen afgewerkt met mos in kleine veertjes. In de natuur gebruikt de Dominicaner Wida (*Vidua Macroura*) de St. Helenafazant bij zijn voortplanting. Deze Wida voegt enkele eitjes toe aan het legsel, waarna deze amen met de St. Helena's worden grootgebracht. Wie probeert het eens in de volière? Het legsel bestaat uit 4 tot 6 eitjes, die na ongeveer 12 dagen broeden uitkomen. Vóórdat ze uitkomen, moeten we zorgen voor in de eerste plaats mierepoppen, aangevuld met pinky's, enchytreen en kleingeknipte neelwormen. Daarnaast geven we ook verse graszaden en vat muur. Ook een goed opfokvoer wordt op prijs gesteld. Na een voorspoedig opgroeien verlaten de jongen na 16-17 dagen het nest. Ze lijken al veel op de ouders, alleen hebben de jongen nog enige tijd zwarte snaveltjes. Als ze zelfstandig zijn, kunnen we ze het beste van de ouders scheiden, om vechtpartijen tussen de man en zijn zonen te voorkomen. Hierna beginnen de ouders meestal aan een volgend broedsel, of zijn daaraan eeds mee begonnen.

Tentoonstelling:

Ieder jaar zijn ze veel op tentoonstellingen te vinden, maar de laatste tijd ook steeds meer ek. vogels, waar ik erg blij mee ben. Het zijn, mits gaaf en goed afgericht (wat zeer nauw samenhangt), prima show-vogels die menige prijs voor hun baas in de wacht zullen slepen.

Op een onlangs gehouden tentoonstelling, waar ik keurde, zat een St. Helena met een geel snaveltje en ook de teugel en de wenkbrauwstreep waren geel. Bij navraag bleek deze mutant nakweek te zijn van een importvogel die tussen duizenden andere zat bij een grote importeur. Gelukkig kwam deze mutant bij een goede kweker terecht die deze recessieve mutatie vast heeft kunnen leggen. Gelukkig, want het zijn prachtvogels! Proficiat, Jan!

Tot zover het St. Helenafazantje. Graag zou ik er nog even een nauw verwant familielid bij bespreken, nl.: de Jemen Astrilde.

Jemen Astrilde (*Estrilda Rufibarba*)

Op de eerste plaats wil ik eerst een naam-vervalsing uit de wereld helpen. Er is van het St. Helenafazantje een groot felgekleurd ras ingevoerd. Deze prachtige vogels zijn door een importeur onder de naam Jemen-, of Jeminitische Astrilde verkocht. Deze, uit zuidelijk Afrika afkomstige St. Helenafazantjes, hebben niets te maken met de echte Jemen Astrilde, die, zoals zijn naam al zegt, uit Jemen komt. De Jemen Astrilde wordt ook wel gezien als een ondersoort van het Napoleonneetje (Delacour 1943). Wolters beschouwt deze vogels later weer als een zelfstandig ras, naar ik meen terecht.

Beschrijving:

Het vrij bruine kopje vertoont witte wangen en een witte keel. De isabelkleurige onderzijde heeft alleen bij de hals en flanken een lichte golftekening, zonder roze tint. De bovendelen zijn bruiner dan bij het Napoleonneetje en op de kruin gebandeerd. De snavel heeft rode zijanten, daarentegen zijn de snavelrug en het midden van de ondersnavel zwart. De rode oogstreep, de zwarte staart en zwarte bovenstaartdekveren zijn als bij het Napoleonneetje. In gedrag en levenswijze lijken ze sprekend op het Napoleonneetje, ook de verzorging van deze vogels is hetzelfde.

Ze komen ook voor in zuidwest Saoedi-Arabië. Bovengenoemde naam-vervalsing moet ik ook weleens tijdens een dia-avond uit de wereld helpen. Het valt niet altijd mee om de liefhebber te overtuigen. Als u uw "Jeminitische" vogel vergelijkt met bovenstaande beschrijving, zult u moeten erkennen, dat ook u waarschijnlijk St. Helena's bezit. Maar ook die zijn de moeite waard om te houden!

Hij lag de volgende dag al dood.

In de loop der jaren dat ik mij met de vogelliefhebberij bezig houd, heb ik diverse ervaren en pas beginnende kwekers (vogelhouders) bezocht.

Een enkele keer hoorde ik dan weleens, vooral van een pas beginnende kweker, dat hij een gezonde vogel had gekocht, die de volgende dag al dood in de kooi lag. Als ik dan vroeg naar de oorzaak, dan wist men het niet.

Ook heb ik zelf weleens een keer een vogel verkocht, waarna mij de koper de volgende dag opbelde met de mededeling, dat de vogel dood in de kooi lag. Het betrof dan een gezonde vogel.

Oorzaak: onbekend.

Op TT's zie ik ook weleens een dode vogel in een TT kooi liggen.

Oorzaak: soms ook onbekend.

In de meeste gevallen zullen het wel voor de hand liggende doodsoorzaken zijn, b.v. door ziektes, maar toch ben ik bang dat er ook wel enkele gevallen van dode vogels zijn, die n.m.m. aan onze eigen schuld te wijten zijn, zonder dat wij ons daarvan bewust zijn.

Ik zal U dit met enige voorbeelden trachten duidelijk te maken.

Voorbeeld 1.

"U koopt bij een kweker een jonge vogel, die uit een grote vlucht wordt gevangen. In de grote vlucht staan grote voer- en waterbakken. U doet Uw pas gekochte vogel (die in zijn korte bestaan nooit anders dan grote water- en voerbakken heeft gezien) thuis in een vlucht of kooi, waarin b.v. voerbakjes op een wat voor die vogel moeilijk bereikbare plek staan, b.v. bakjes aan het voorfront met verende klepjes en onder de zitstok. Sommige vogels die dit niet kennen, hebben daar moeite mee. Ook geeft U water in de welbekende waterpijpjes. In de meeste gevallen zal het wel goed gaan, vooral als er meerdere vogels in dezelfde kooi zitten, of vogels die al in de kooi zaten en de voer- en watervoorzieningen al kenden.

Toch ben ik bang dat het in enkele gevallen weleens voorkomt dat een vogel van hongers en/of dorst omkomt, vooral als een dergelijk pas gekochte jonge vogel alleen in een kooi te komt zitten. De vogel heeft als het ware volop water en voer onder zijn bereik, maar omdat het de voerbak en het waterpijpje niet kent, weet de vogel het niet te vinden en dan wordt gezegd: "Hij lag de volgende dag al dood."

Ook bij verkoop van Uw vogels uit een grote vlucht aan b.v. handelaren. De vogels komen dan ook in de eerder omschreven situatie terecht van andere (onbekende) voerbakjes en waterpij-

pjes. Gelukkig zie ik bij sommige handelaren, met kennis van (vogel) zaken, of door schade en schande wijs geworden, wel extra voerbakjes en waterpijpjes in de kooien staan.

W. Brink

Voorbeeld 2:

"Het TT seizoen. Jonge vogels uit de grote vlucht vangen en opkooien voor de TT in broedkooien en/of TT kooien. In een TT kooi is een voerbakje vaak geen probleem. De vogels zien het zaad wel in de witte bakjes. Water blijkt voor een vogel moeilijker te zien te zijn, zodat het waterpijpje wel een probleem kan zijn. De jonge vogels kennen het kleine waterpijpje nog niet.

Ik maak het elk jaar weer mee met mijn eigen Japanse Meeuwen en Zebravinken, die wij toch wel één van de meest, zo niet de meest gecultiveerde tropische vogels mogen noemen en wat denkt U dan van andere tropische vogels, astrildes b.v., die nog echte natuurvogels zijn. Ik heb er altijd wel één of twee Japanse Meeuwen of Zebravinken bij, die na een halve dag nog geen water hebben gevonden, hoewel ze vaak met de pootjes op het waterpijpje staan.

Vogels die bij mij pas in de broed- of TT kooi zijn, observeer ik en kijk daarbij of ze het water wel gevonden hebben. Als ik om één of andere reden niet te lang bij mijn vogels kan blijven, controleer ik na enige uren ook wel de inhoud van de waterpijpjes, waaruit ik dan concludeer dat er al of niet water verbruikt is. Als een enkele vogel na lange tijd nog geen water gevonden heeft, dan help ik hem bij het vinden daarvan, door met opzet waterdruppels aan en nabij het waterpijpje te morsen. Deze druppels zien de vogels vaak wel en bij het drinken daar-

van weten ze waar nog water te verkrijgen is, n.m.l. nabij en aan het waterpijpje. Na enkele keren van de druppels te hebben gedronken krijgen ze ook in de gaten dat er ook water in het waterpijpje zit en is het probleem opgelost.

Wat nog erger is: 's Avonds vlugt vogel uit de vlucht vangen, in de TT kooi en gelijk wegbrengen naar de TT zaa. Niemand controleert dan nog of de vogel wel drinken heeft gevonden. In verreweg de meeste gevallen gaat het wel goed, maar er kan de volgende ook wel eens een dode vogel in de TT kooi liggen. Oorzaak onbekend?

Als ik mijn eigen vogels verkoop, dan zet ik ze eerst een paar dagen in broedkooien en laat ze wennen aan wat moeilijk bereikbare en andere soorten voerbakjes en waterpijpjes, zodat ze bij de volgende liefhebber of handelaar niet van hongers en/of dorst omkomen.

Met deze voorbeelden heb ik het wel velen onder U misschien wel wat er zwartgallig voorgesteld en zal het wel niet zo'n vaart lopen. Voor de wat mee ervaren vogelhouders onder U is d stukje dan ook niet bedoeld. Ik richt me hier voornamelijk tot de pas beginner de liefhebber. Door het schrijven van d stukje hoop ik U teleurstellingen (dod vogels, geld) te besparen.

Als ik ook maar één vogeltje van de honger/dorst dood hierdoor heb kunnen redden, dan is mijn doel van dit stukje schrijven al bereikt.

Als U vogels koopt, verkoopt of opkooit, denkt U hier dan nog eens aan. Bedenk dat de vogels van U afhankelijk zijn en dat U verantwoordelijk bent voor hem wel en wee van Uw vogels. Tracht te voorkomen dat een aan U toevertrouwd vogel door Uw schuld van hongers en dorst moet omkomen. Dat heeft het dier niet verdiend.

Over het keuren van bastaarden.

Tekst: Techn. comm. Tropische vogels

Foto's: G. Oppenborn en A. Mollinger

De bastaarden worden onderverdeeld in twee groepen, te weten bastaarden met en zonder kanariebloed.

Van oudsher is de keuring van deze vogels al een moeilijke zaak gebleken en is alleen door kennis van de wildzangsoorten en de "feeling" aan te leren. Gezien het enorm aantal bastaarderingsmogelijkheden is het niet te realiseren, dat voor elke verschijningsvorm afzonderlijke richtlijnen voor het keuren worden gegeven.

Een en ander zal duidelijk zijn als nagegaan wordt hoeveel uiterlijke afwijkende vormen verkregen kunnen worden bij paring van alle verwante wildzangvogels aan elkaar.

Verder al deze vogels aan hun verwante tropische soortgenoten en dan nog maar niet te spreken over de kruisingen met alle kleurslagen van de kanarie. Op grond daarvan zijn algemene richtlijnen voor de keuring van de bastaarden opgesteld.

En deze luiden als volgt:

Een bastaard moet een zo contrastrijk mogelijke vogel zijn, die als het ware een lust voor het oog is.

Alleen deze vogels die aan deze omschrijving voldoen of benaderen zijn geschikt als tentoonstellingsexemplaar.

Weinig sprekend van kleur en/of tekening zijnde vogels worden in de betreffende rubriek op het keurbriefje beoordeeld met respectievelijk vijftien en vijftienvintig punten.

Volstaan kan worden met de opmerking "te weinig contrast". De bastaard moet van beide ouders "iets" hebben, hetzij kleur, hetzij tekening. Het maakt dus geen verschil uit of deze nu op de wildzang lijkt, of op de vreemdsoortige partner.

Wel dient daarbij in de daarvoor in aanmerking komende gevallen, een gekombineerde vorm van het model van beide ouders te herkennen zijn. Zo zal b.v. de groeningbastaard een forse vogel zijn met een vrij zware kop en snavel, welke het midden houdt tussen die van de groening en de ingeschakelde partner.

De goudvinkbastaard zal min of meer de specifiek brede, afgeplatte kop bezitten en de puttersbastaarden een forse, spitslopende snavel. Ook de vorm en het gedrag kan een herkenningspunt zijn.

Hieruit volgt dat in hoofdzaak de eerste generatie (F.1) uit de kruisingen aan deze voorwaarden zullen voldoen.

Bij onderling doorkweken met de F.1 bastaarden of bij terugparing aan een van beide oudersoorten, gaat steeds meer van het ene of het andere kenmerk verloren.

Het is ook onze taak om hier de kwekers op te wijzen.

Uitzonderingen zullen, zoals gewoonlijk, hier ook wel eens de regel kunnen bevestigen.

We dienen afwijzend te staan ten opzichte van bastaarden, die verkregen zijn uit de kruisingen van een bastaard met een andere, hem vreemdsoortige partner. Als voorbeeld nemen we de paring bastaard groening x kanarie met de sijs.

De daaruit verkregen bastaarden leveren een "zoekplaatje" op. De gekombineerde vorm van kenmerkende eigenschappen der ouders/voorouders is bij hen nauwelijks zichtbaar, zo niet in het geheel onzichtbaar.

In voorkomende gevallen kan een dergelijke bastaard in rubriek één van het keurbriefje (voor model) beoordeeld worden met zesentwintig punten, in de rubriek kleur met vijftien punten, en in de rubriek tekening met vijftienvintig punten. Dit al naar het gelang de bevindingen van de keurmeester. T.a.v. de

betreffende vogel is een variatie in de puntentoekening mogelijk. Als motivering voor de toegepaste aftrekpunten kan volstaan worden met de bemerking "kenmerkende eigenschappen te gering".

Bastaarden die afkomstig zijn van wildzangvogels die van nature geen rood in de bevedering dragen, zoals o.m. de groening, sijs en de Europese kanarie, mogen geen rood in de bevedering tonen.

Bij hen dient het geel dat de wildzangvogel in de diverse onderdelen van zijn bevedering draagt aanwezig te zijn.

Hoe feller (dieper) het geel bij de bastaard te zien is, des te contrastrijker zal dit afsteken tegen de donkere vederpartijen. Vanzelfsprekend is dit niet van toepassing op de z.g. "blauwe" bastaarden welke verkregen worden door de kruising met een blauwe kanarie. Bij hen dient er op gelet te worden dat de bestreping en het tekeningspatroon in de daarvoor in aanmerking komende onderdelen, zo diep mogelijk zwartachtigblauw is.

Voor bastaarden die afkomstig zijn van wildzangsoorten, die van nature wel rood in hun bevedering dragen worden de specifiek voor hen geldende richtlijnen gegeven bij de behandeling van de betreffende bastaarden.

De kleur van de poten en nagels van de bastaard dienen eenkleurig te zijn. Bonte nagels of poten en nagels worden ten alle tijden als fout aangerekend, ook bij een bonte bastaard.

Deze fout wordt bestraft met een tot drie punten in de rubriek kleur, uitgaande van het maximaal te geven punten, dit naar gelang de ernst van de fout.

Sijsbastaarden:

Sijsbastaarden zijn veelal direct te herkennen aan de verticale zwarte bandtekening en het geel in de vleugels.

De mannen kunnen een zwarte "pet" bezitten, deze dient dan zo diep mogelijk zwart en egaal van kleur te zijn. Een lichtgrijze hamertekening is toegestaan. De mannen die deze zwarte "pet" niet bezitten worden hiervoor niet gestraft, maar bij het aanwijzen van een kampioen, gaat de sijsbastaard die de zwarte "pet" wel bezit vóór de sijsbastaard zon-

usel

De

der deze 'pef'. Ook een zwarte kinvlek is niet vereist.

Bastaarderingsmogelijkheden met vreemdsoortige partners die geel, groen en zwart in hun bevedering dragen zijn er te veel om op te noemen. Van groot belang is een partner in te schakelen die er voor zorg draagt dat het geel van de sijs, bij de bastaard aanwezig is. Hoe dieper het geel is, des te contrastrijker zal de verschijningsvorm zijn. Om dit te bereiken kunnen: hiervoor de nauwverwante soorten uit N. en Z. Amerika gebruikt worden, met uitzondering van de kapoetsensijs, die rood in de bevedering draagt.

Ook de gepigmenteerde goudkleurige kanarie kan worden ingeschakeld. Blauwe sijbastaarden die ondermeer verkregen worden door de gebruikmaking van een kanariepartner in de kleuren blauw en zilver kunnen eveneens fraai van kleur en tekening zijn.

Vooraf de bastaarden afkomstig van staalblauw kunnen een juweeltje in kleur en tekening zijn.

Bij alle bastaarden van de sijs dient gelet te worden op een egale kleur en regelmatige tekening, vooral in de flanken.

Rode of oranje aanslag in de bevedering is fout, in voorkomende gevallen geven we vijftien punten in de rubriek kleur en vijftientig punten in de rubriek tekening.

Bruine aanslag in de bevedering wordt bestraft met één tot drie punten in de rubriek kleur, en met één tot drie punten in de rubriek tekening, let wel, dit naar gelang de ernst van de fout.

Groenlingbastaarden:

De groenlingbastaard is vrijwel direct te herkennen aan de vrij zware kop en snavel. Bastaarderingsmogelijkheden met vreemdsoortige partners die groen,

geel, geelgroen of olijfgroen in hun bevedering dragen zijn er voldoende. Van belang is echter om de partner in te schakelen die er voor zorg draagt dat het geel van de groenling, bij de bastaard aanwezig is. Hoe dieper het geel, des te contrastrijker zal de verschijningsvorm zijn.

Mooie contrastrijke bastaarden kunnen o.a. verkregen worden door de kruising met zijn nauwverwante Aziatische soortgenoot, de Chinese groenling, alsmede ook met de gepigmenteerde goudgeint kanariekleurslagen.

De bastaarden, verkregen uit de paring met een gepigmenteerde kanariekleurslag zullen de streep-tekening in de rug en flanken vertonen. Gelet moet worden op de regelmaat hiervan. Hetzelfde is van toepassing op de "blauwe" groenlingbastaarden, die verkregen worden door de inschakeling van de gepigmenteerde kanariekleurslagen in zilver en blauw.

Vooraf de staalblauwe groenlingbastaard kan een prachtige contrastrijke vogel zijn met zwarte streping in rugdek en flanken.

Rode of oranje aanslag in de bevedering is fout, in voorkomende gevallen geven we vijftien punten in de rubriek kleur en vijftientig punten in de rubriek tekening.

Bruine aanslag in de bevedering wordt bestraft met één tot drie punten in de rubriek kleur en met één tot drie punten in de rubriek tekening, dit naar gelang de ernst van de fout.

Bij bastaarden die afkomstig zijn van een lutino groenling of een vetstofkleurige gele of witte kanarie is het gestelde contrast vanzelfsprekend niet van toe-

passing. Bij deze vogels moet speciaal gelet worden op de egaliteit in de kleur en de regelmaat van de nog aanwezige tekening.

Putterbastaarden

De putterbastaard is veelal direct te herkennen aan de vrij zware, spits toelopende snavel. Putterbastaarden die ontstaan zijn uit een kruising met een oranje-rood gepigmenteerde kleurkanarie zullen een rood masker hebben. Die ontstaan zijn uit goudkleurig gepigmenteerde zullen een geel masker hebben, in beide gevallen moet deze kleur zo diep mogelijk zijn en bovendien scherp afgetekend zijn. De bastaard met het rode masker geniet de voorkeur.

De borstkleur mag dan ook een oranje-rode of geel waas tonen, mits niet vlekkelig. Putterbastaarden met gele vleugelspiegels genieten de voorkeur, een iets oranje aanslag is toegestaan. De staartspiegels zijn wel gewenst, doch niet verplicht. Deze spiegels moeten bij aanwezigheid hiervan wel symmetrisch aanwezig zijn. Putterbastaarden met de spiegels genieten de voorkeur.

Bastaarden verkregen uit kruising putter x goudvink, barmsijs etc., dienen ook de gele vleugelspiegels te hebben.

Bastaarden die worden verkregen uit de kanariekleurslagen blauw en zilver bezitten geen rood masker. Het masker zal grijsachtig zijn toch kunnen deze bastaarden bijzonder contrastrijk zijn. De kruising van putter x alariovink levert meestal een bastaard op met een geheel zwarte kop. Putterbastaarden verkregen uit de blauwe of zilverkleurige kanarie mogen geen rood in hun bevedering tonen, bij de aanwezigheid hiervan geven we vijftien punten in de rubriek kleur en vijftientig punten in de rubriek tekening.

Deze regeling is ook van kracht bij de putterbastaarden verkregen uit o.a. de sijs, groenling, chinese groenling, alariovink etc.

Tegenwoordig zien we steeds meer bastaarden, die wat kleur betreft overwegend op de vetstofkleurige kanarie gelijken. Een mooi voorbeeld van een geheel vetstofkleurige bastaard is de "blanke" rose-ivoorkleurige bastaard, deze vogel heeft een diep rood masker. De vleugelspiegels zijn bij deze verschijningsvorm overwegend geel gebleven, een licht oranje aanslag is hier toegestaan.

Ook zien we vetstofkleurige bastaarden met een geel masker. Verder kennen we al langer de bonte putterbastaard, waarbij gelet dient te worden op een re-

elmatig en symmetrisch bontpatroon. onte poten en/of nagels is fout, dit wordt bestraft met minimaal één punt in de rubriek kleur, dit naar gelang de ernst van de fout. Bonte putterbastaarden uit de wildvorm kunnen alleen voor een hoge puntenwaardering in aanmerking komen.

Kneubastaarden:

Voor de kneu zijn de meest geschikte bastaarderingspartners de soorten die bruin of rood in hun bevedering dragen. Hiervoor komen in aanmerking de barmsijs, frater, putter, rosé-vink en de gepigmenteerde roodfactorige kanarie.

Voor de oranjeroed isabel kan bijzonder mooie exemplaren opleveren. Deze bastaarden kunnen zowel op de kop als op de borst rood in hun bevedering tonen en dit mag niet bestraft worden, mits de kleur niet vlekkerig is. Geel in de bevedering op de kop en borst is niet toegestaan. Tonen deze bastaarden echter te veel rood in hun bevedering kan worden de kleursafschiedingen en bestreping te veel gemaskeerd. In voorkomende gevallen wordt dit bestraft in de rubriek kleur en tekening met één tot drie punten, dit naar gelang van de ernst van de fout. Door een lichte omzoming van de borstveertjes kan een samertekening ontstaan, dit is toegestaan.

Vinkbastaarden:

Bastaarden uit de kruising vink x keep-

vink hebben wij op de tentoonstelling al meerdere malen aangetroffen. Bastaarden uit de kruising met de vink dienen vooral op de kleurregelmaat en tekening te worden gekeurd.

Verder kunnen we bastaarden aantreffen uit de kruising vink x goudvink, vink x kneu enz. Voor de keuring gelden overigens de algemene richtlijnen.

Goudvinkbastaarden:

Goudvinkbastaarden zullen het meest contrastrijk zijn als we een partner gebruiken die van nature rood in de bevedering draagt. Bij inschakeling van een partner die van nature geen rood bezit, zoals de sijs, groening, mozambique-sijs etc., mag men niet verwachten dat daaruit bastaarden voortkomen die contrastrijk zijn. In het algemeen levert deze wijze van kweken weinig sprekend van kleur en tekening zijnde bastaarden op. In deze gevallen dienen we te handelen zoals omschreven in de richtlijnen voor het keuren van bastaarden. Mooie contrastrijke bastaarden kunnen we verwachten uit een kruising met de roodfactorige gepigmenteerde kleurkanarie, alsmede de putter, barmsijs, kneu, frater, roodmas enz.

Bij een teveel aan rood in de bevedering worden de kleursafschiedingen, bestreping e.d. teveel gemaskeerd.

In voorkomende gevallen wordt dit bestraft in de rubrieken kleur en tekening met één tot drie punten, dit naar gelang de ernst van de fout.

Geelgorsbastaarden:

Over de verschijningsvormen van geelgorsbastaarden is weinig bekend, mocht er tijdens de keuring een geelgorsbastaard worden aangetroffen dan dient deze volgens de algemene richtlijnen te worden gekeurd, en wel op egaliteit in kleur, en regelmaat in de tekening.

ysel

De

KOLIBRIES

"Bezint eer ge begint" II

door G.M. Essenberg

De aankoop en waar moeten we op letten.

Nu we de voeding onder de knie hebben, de volière - vitrine en quarantainekooien klaar hebben staan, kunnen we overgaan tot de aanschaf van de door ons fel begeerde vogeltjes. Verschillende vogelhandelaren in ons land beschikken tegenwoordig wel over diverse soorten. Wees echter verstandig, laat u niet verleiden, houdt het bij één soort, zeker in het begin. Leer eerst met een paartje kolibries om te gaan en kijk na een jaartje nog eens verder.

Koop niet gelijk de moeilijkste soorten,

maar begin b.v. met vogels van het geslacht *Colibri* of *Amazilia*.

De beste tijd van aanschaf is in de ochtenduren, 's avonds slapen de vogels, of zitten stil en verstijfd op hun stokjes. In deze toestand moeten we de vogels met rust laten. In dit artikel ga ik nu niet verder over deze materie van verstijving e.d. Wees echter niet bang, een stille licht verstijfde kolibrie slaapt in deze toestand. In een ander artikel wil ik hierover nog eens verder doorgaan.

Er zijn een aantal punten waarop we moeten letten bij de aankoop van een kolibrie en wel de volgende:

Kijk of de snavel schoon is, ook aan de basis. De tong mag niet uitsteken. Ontstekingen rond de snavel en ogen mogen niet aanwezig zijn. Is dit toch het geval, koop dan deze vogel niet.

Kijk of de poten en nagels gaaf zijn, de borst mag niet beschadigd zijn en de borstbeen zeker niet scherp, een magere vogel komt heus niet meer bij. Slaap de vogel overdag, laat hem dan zitten.

Observeer eerst goed de vogels voor dat men ze gaat vangen, zoek eerst op het gemak een vogel uit. Kijk hoe ze zich gedragen, ze moeten zeer levendig zijn en zeker agressief.

Lijkt alles in orde, dan kan de koop gesloten worden.

Voor het vervoer is een kartonnen doos van 20 cm. hoogte, waarbij de bovenkant is afgedekt met plastic folie er voorzien van luchtgaatjes heel geschikt. Ook moet op tweederde van de bovenkant een zitstokje worden aangebracht hierbij maken we een drinkbuisje, binnen of buiten de doos maar wel zodanig dat de vogel gemakkelijk kan eten.

Komt de vogel thuis aan in verstijfde toestand, laat hem dan in de doos zitten plaats de doos in de quarantainekooi zet de doos open zodat de vogel bij het ontwaken zijn weg zal vinden in de kooi. Zorg bij aankomst dat er in de kooi voldoende nectar en fruitvliegjes aanwezig zijn.

Quarantaine en ziekten

Heel belangrijk is ook dit hoofdstuk. De meeste mensen weten dit niet, of slaar dit gedeelte van de vogelliefhebberij maar helemaal over. Persoonlijk vind ik dat jammer, want echt ook dit is heel belangrijk. Natuurlijk bij de importeur of grote vogelhandelaar wordt er ook aan quarantainebepalingen gehouden maar toch is het heel belangrijk zelf ook uw vogels 6 tot 8 weken apart te plaatsen en ze veelvuldig te observeren.

De kolibries zijn dus in de quarantainekooien geplaatst waarin zij ook aan de nieuwe voer kunnen wennen. Hang de eerste week de voeding die de hande

laar gebruikte op in de kooi, daarnaast gaat u aan het werk met het door u gekozen voedsel, laat de vogels hier langzaam aan wennen. Maar nogmaals, **meng nooit twee soorten door elkaar heen**, heus hiervan komt narigheid. Ook de fruitvliegjes moeten volop aanwezig zijn. Voor de zwakkere vogels moeten ook enkele buisjes vlak boven de bodem gehangen worden.

Het papier wat op de bodem ligt gebruiken we tevens als hulpmiddel voor mestonderzoek. In het papier trekt nl. goed de dunne mest. Bij de dierenarts wordt dan die mest onderzocht. Is hij hiervoor niet in de gelegenheid, stuur dan de mest in een diabusje en goed verpakt naar:

Centraal diergeneeskundig instituut
Edelhertweg 15
8219 PH Lelystad.

Als er slachtoffers onder uw vogels zijn gevallen, stuur dan ook deze vogels naar dit adres. Waarschijnlijk kan uw dierenarts de vogel ook wel onderzoeken. Als u de vogel verzendt, moet hij stevig verpakt worden en per expres worden verzonden.

Bij de verzending van de mest of vogel, moet u ook uw telefoonnummer opgeven, er kan nl. altijd een besmettelijke ziekte geconstateerd worden en dan is het zaak dat u snel bereikbaar bent. Ontvangt u bericht dan is de dierenarts weer de man waar u naar toe moet gaan voor de verdere behandeling van de vogels.

Tegenwoordig zijn er genoeg dierenartsen die wat van vogels afweten.

Als er toch vogels gekocht zijn met een

kapotte snavel, vervormde tong of hij zit benauwd te hijgen, dan is de vogel zeker besmet met het schimmel *Candida albicans*. Als er niet snel wordt ingegrepen zal de vogel spoedig sterven. Ook besmet hij zijn kooi, door het schuren van zijn kopje en snavel langs de zitstokken. De vogel moet behandeld worden met een fungicide, ga hiervoor snel naar de dierenarts.

Als we het vogelverblijf niet goed ventileren, zodat het benauwd is in dit verblijf, kan *Aspergillose* ontstaan, dit is besmettelijk en zeer moeilijk te genezen. Als na de quarantainetijd blijkt dat de vogels gezond zijn, dan kunnen zij in de volière of vitrine geplaatst worden. Blijf echter zeer waakzaam, de vliegende juweeltjes zijn zeer agressief, ook al zit een stelletje bij elkaar.

Samenvatting

Misschien is dit artikel bij sommigen wat zwaar op de maag gevallen. Maar, kolibries kopen we toch niet om ze na korte tijd te laten sterven, nee, we moeten er mee proberen te FOKKEN.

Bij het schrijven van dit artikel, ontving ik het Duitse blad "Die Gefiederte Welt" van mei 1984. Hierin staat toevallig een fokverslag van de *Phaethornis ruber ruber*, zeer agressieve vogels, die moeilijk op vervangend voer te brengen zijn en zeer veel vliegjes en andere insecten, waaronder spinnen vangt.

Op een hoogte van 2 meter werd in een *Dracaena draco*, aan een bestaand spinneweb een nest gebouwd van fijn hondehaar, plantevezels, fijne wortels, varendelen, boompluis e.d. Hierin werden twee jongen geboren, waarvan er één in leven bleef. De vogel werd groot-

gebracht met zeer veel insecten en fruitvliegjes (vliegende).

U ziet het, in Duitsland lukte het, wie is in Nederland de eerste?

Nog wat over vogelziekten, ga nooit zelf met medicijnen aan de slag. Maar ga naar de dierenarts.

Voor informatie over voeding en ziekten van deze vogels, verwijs ik u naar de boekenlijst in dit blad. Hierin ziet u dat van de heer Holsheimer (een groot kolibriekenner) enkele boeken verschenen zijn. Speciale boeken over kolibries zijn ook te koop in de grote boekhandels en de speciale natuurboekhandels, meestal geschreven in de Engelse of Duitse taal.

Tot slot wil ik u nogmaals op het hart drukken; één paartje kolibries per volière of vitrine is weinig, maar u zal er geen spijt van hebben. Een moeilijke opgave, ik weet het, maar als echte 'KOLIBRIELIEFHEBBER' geeft u mij gelijk. Veel succes en tot een volgende keer.

usel

Ervaringen met de zwartbuikvuurvink.

Ned. benaming : Zwartbuikvuurvink.
Latijnse benaming: Lagonosticta rara. (Antinori)
Herkomst : Sierra Leone, Nigeria tot Oeganda.
Geslachtsonderscheid: Man: wijnrood met een zwarte onderzijde. Pop: kop bruingrijs/licht wijnrood, bovenzijde en vleugels meer neigend naar wijnrood, donkergrijze onderzijde en tussen snavel en oog hebben ze een bruinrode vlek.

Huisvesting:

De vogels zijn gehuisvest in een kamer van 3,5 bij 3,5 meter, met tuindeuren op het zuiden. Als het weer het toelaat zijn de deuren geopend. Aan de ene kant heb ik een 12-tal broedkooien van 80 bij 40 bij 80 cm. en aan de andere kant van de kamer zijn een 6-tal vluchten van ieder 160 cm diep, 50 cm breed en 220 cm hoog. Achter in de vluchten is er een scheiding gemaakt van 60 cm breed triplex, zodat de vogels in dat gedeelte rustig kunnen broeden. In de vluchten zijn bundels heide, brem of coniferentakken opgehangen en de bodem is be-

dekt met pijpestrootje en fijn gras. Het is mijn bedoeling om in de toekomst steeds 2 paartjes per vlucht te huisvesten en wel een soort die gewend is om laag te broeden, zoals diverse vuurvinken en amaranten, rode druppelstrilden, dybowsky, kwartel- en patrijsstrilden en soorten die hoger broeden zoals schlegel, melba, (purper) granaat, elfen en bergastrilden.

Het is dan natuurlijk wel oppassen wel-

ke soorten er bij elkaar geplaatst worden, want je kan niet ongestraft een rode druppel bij een amarant of vuurvink zetten. Elke koppel kan zijn eigen territorium bezetten en doordat er voldoende schuilmogelijkheden zijn kan het popje een wat al te paarlustig mannetje gemakkelijk ontwijken. Het ontbreken van de mogelijkheid tot weggroepen kan er de oorzaak van zijn dat de man constant het popje achtervolgt, daardoor niet of nauwelijks de pop de kans geeft om te eten en in het ergste geval de pop afmaakt.

Verzorging:

De vogels krijgen allemaal een tropenmengsel aangevuld met trosgierst en 's zomers verse onkruidzaden. Verder hebben ze steeds de beschikking over grit en eierschalen en om de vogels in broedconditie te brengen krijgen ze meelwormen en buffalowormen. Ook zijn de vogels gewend aan opfokvoer. Een keer per week krijgen ze een vitamineoplossing, het badwater verwijder ik dan.

Tekst: H. Aussens

Foto: H. de Vos

Temperatuur:

's Nachts 16 gr. overdag oplopend van 21 tot 27 gr. Celsius. Vochtigheid: 70 tot 75%

Kunstverlichting TL40 watt, 14 uur per dag.

Kweekverslag:

Eerste nest: Vanwege mijn vakantie niets gezien van balts en nestbouw. Bij mijn terugkomst was het nest al gereed en lagen er 4 eieren in, maar het legsel was nog niet compleet want er werd nog niet gebroed. Drie eieren heb ik verwijderd en onder de meeuwen gelegd. Daarna zijn er door de vuurvink nog 2 eieren bijgelegd die door man en pop afwisselend werden bebroed. Na een dag of 4 zag ik dat ze 's nachts allebei zaten te slapen op een zitstok. Waarschijnlijk zijn ze toch gestoord door hun burens, een koppel honingzuigers, die 's nachts erg schrikachtig waren en dan in het halfduister gingen vliegen met gevolg dat de hele vogelbevolking van de kamer overstuur werd van het lawaai en ook slaappleats of nesten verliet.

Van de 3 eieren die ik onder de meeuwen had gelegd, kwamen er 2 uit na 11 dagen; een jong werd de eerste dag al uit het nest geworpen maar het ander groeide voorspoedig op. De jongen zijn donkerrood, tegen zwart aan en hebben weinig dons, de snavel heeft 2 rode en 4 blauwe papillen. Voor de opfok gebruikte ik opfokvoer en mierepoppen. Na 19 dagen vloog het jong uit.

Tweede nest: op 22 augustus voor het eerst de paring gezien, voor de balts was ik blijkbaar net te laat. De bevestiging vond plaats op een lage zitstok. Door wat veertjes te geven heb ik geprobeerd het baltsgedrag nog eens op te wekken, wat echter niet lukte. Intussen was wel het nieuwe nest gereed waarvoor gebruik gemaakt was van fijn gras, kokosvezel, sisalvezel en voor de voering van de binnenkant witte veertjes. Het nest werd voornamelijk door de man gebouwd, zo'n 30 cm boven de bodem tussen coniferentakken, en was met de opening naar voren gericht zodat ik er precies in kon kijken. 24 augustus: eerste ei. Vandaag ook de balts waargenomen, het trucje met de witte veer lukte nu wel. Man en pop zaten op de grond, de man nam het veertje in zijn snavel, richtte de kop steil omhoog en wipte met de pootjes tegelijk

opgeheven rondom het popje. Bovendien spreidde hij de staartpennen uit en sloeg met de staart op de grond. Zang heb ik bij de balts nauwelijks gehoord. 5 september. Geen paringen meer waargenomen, er liggen nu 4 of 5 eieren in het nest en nu worden ze gelukkig ook 's nachts goed bebroed.

17 september. Ik heb het eerste lege eierschaaltje zien liggen, wel wat laat want volgens mijn berekening hadden ze al eerder moeten uitkomen. De vogels nemen veel mierepoppen en ei-voer op.

23 september. De jongen worden niet meer warm gehouden. Bij het wisselen van man en pop de jongen geringd.

30 september. 's Ochtends volop alarmkreten en zenuwachtig heen en weer vliegen van de ouders; 3 jongen zijn uitgevlogen.

2 oktober. Ook de andere 2 jongen zijn uitgevlogen.

Na zo'n 14 dagen beginnen de jongen zelf te eten, maar het duurt vrij lang voordat ze echt zelfstandig zijn. De man blijft de jongen bijvoeren, terwijl het popje weer zit te broeden in een nieuw nest. Na zo'n 5 weken beginnen de jongen aan de rui, die ongeveer 4 weken duurt. Daarna heb ik de jongen uitgevangen en in een vlucht naast die van de ouders geplaatst. Het derde nestje leverde 3 jongen op, twee mannen en een pop. Bij het uitvliegen is trouwens meteen te zien wat man of pop is, bij de man is de buik een stuk donkerder dan bij

het popje. Deze 3 jongen vertoefden veel op de grond en namen erg veel zand op. Wat hiervan het doel was weet ik niet, wel viel me op dat de rui bij deze drie veel langer duurde en dat ze ook veel langer bleven bedelen bij de oude vogels. Ook sliepen de jongen meestal erg laag, de jongen van het vorige nest sliepen daarentegen steeds bovenin de vlucht. Tenslotte heb ik de jongen toch maar uitgevangen en heb ze in een hooggeplaatste broedkooi gezet. De temperatuur was daar in elk geval een stuk hoger dan op de bodem van de vlucht en nu ging de rui gelukkig wel beter, binnen 2 weken waren ze helemaal uitgeruid. Ik denk dat de hogere temperatuur hier een gunstige invloed op heeft gehad.

Met een kennis die ook met de zwartbuiken had gekweekt, heb ik wat vogels geruild zodat ik het volgend jaar kan proberen met drie onverwante koppels te kweken.

overkapt vogelvoerbakje

met zuignap voor raambevestiging

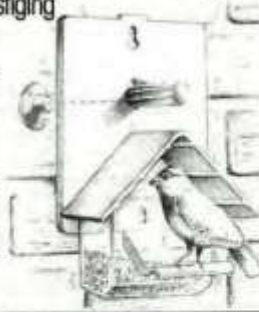
Overkapt vogelvoerbakje met zuignap voor raambevestiging. Kan ook gebruikt worden - zonder zuignap - in uw tuin b.v. aan een boom, pergola etc. Tevens kunt u het uitreembare voerbakje gebruiken in uw volière of broedkooi. Het losse vogelzitje is bruikbaar in uw volière als aparte zitplaats voor uw vogels, om o.a. het verenpikken te voorkomen.

U kunt onze artikelen kopen bij iedere goede specialzaak. Informeer anders bij onze fabriek.

Fauna metaalwaren b.v.
Hooftstraat 138a
0171 DH Kesterwoude
Telefoon 04167-7 41 14
Corr-adres: Postbus 146
5170 AC Kesterwoude

VOGELLIEFHEBBERS KENNEN 1

SCHERPE MAAGKIEZEL

1. voor kleine zaadetende vogels
2. voor grote parkieten - patrijzen - fazanten en sporthoenders
3. voor postduiven

1. Uw vogels hebben geen tanden.... Wel een spiermaag. Zorg dat er SCHERPE KIEZEL in zit....!

VERKRIJGBAAR IN DIERENSPECIAALZAKEN
Waar niet verkrijgbaar bellen naar:

F. THIJSSSEN MILL

Telefoon 08859-17 37 b.g.g. 14 18 - Postbus 29

Voor op en top konditie:

Kasper Faunafood

Het vijf-sterren-voer

Voor inlichtingen en gratis inzending van het boekje 'Een gezond dierenleven', kunt u contact opnemen met Kasper Faunafood, Postbus 300, 3840 AH Harderwijk.

- ★ Kompleet konditie-voer
  - ★ Verrijkt met extra nutriënten
  - ★ Vers en gezond
  - ★ Wetenschappelijk samengesteld
  - ★ Permanente kwaliteitscontrole
- Verrijkt met extra nutriënten

Verrijkt met extra nutriënten

KASPER FAUNAFOOD

voor 'n gezond dierenleven!

Richtlijnen wedstrijd

Deze richtlijnen omvatten de volgende punten:

- 1) Plaatsing van de vogels
- 2) Het voeren van de vogels
- 3) Het verduisteren
- 4) Het voorbrengen
- 5) De volgorde van voorbrengen en
- 6) De keurkamer.

DE PLAATSIING VAN DE VOGELS

Bij de plaatsing van de zangkast in de zaal waar de tentoonstelling wordt gehouden, kan men die zangkast het beste in een wat donkere hoek plaatsen zodat de verduistering niet zo zwaar hoeft te zijn. Bij het inbrengen van de vogels kan men die vogels het beste direct in de zangkast plaatsen dit om ze zo gauw mogelijk aan hun nieuwe omgeving te laten wennen en ook dat de vogels dan na een lange reis de kans krijgen om te eten en te drinken. Het plaatsen van de vogels in de zangkast kan per stam (vier vogels) naast elkaar of onder elkaar. De volgnummers c.q. kooinummers van de enkelingen volgen op die van de stammen.

HET VOEREN VAN DE VOGELS

Bij het inbrengen van de vogels voorziet men ze direct van water. Wat het zaad betreft, het is gebruikelijk dat bij het inbrengen het zaadbakje vol wordt afgeleverd. De harzers worden meestal met raapzaad ingebracht en de waterslagers met kanariezaad zonder hennep en haver. Men voert de vogels niet eerder dan na de keuring. Alleen als de vogel al het zaad uit het glaasje heeft gepooid kan men dit bijvullen met hetzelfde geëigende zaad als waarmee ze de volgende dagen worden gevoerd. De waterglasjes moeten elke dag worden gespeeld en voorzien van schoon drinkwater.

HET VERDUISTEREN

De vogels in de zangkast moeten op een zodanige manier worden verduisterd dat ze gemakkelijk in de schemering zaad en water kunnen vinden. Als men een gordijn gebruikt kan dit het beste van katoen zijn, dit laat genoeg licht door. Bij het inbrengen geeft men de vogels in eerste instantie twintig minuten de tijd om te eten en te drinken en daarna worden ze verduisterd. Ongeveer een half uur voor het grote licht in de tentoonstellingszaal uit gaat doet men de zangkast wederom open en wel voor ongeveer tien minuten. Dan gaat het gordijn tot de volgende dag, de dag waarop de keuring plaatsvindt, er voor. Wordt in plaats van gordijnen gebruik gemaakt van houten voorkanten, dan gelden uiteraard dezelfde regels. Op de dag van de keuring geeft men 's morgens de vogels maximaal dertig minuten gelegenheid om te eten en te drinken. De beste tijd is van 07.45 tot 08.15 uur. Daarna verduistert men de zangkast weer en deze blijft dan gedurende de rest van de keuringsdag gesloten omdat tijdens de keuring door het wisselen van de zangkooitjes de kast toch al steeds open en dicht gaat.

Pas NA de keuring zet men de zangkast gedurende een uur open. Er kan dan worden gevoerd en de waterglasjes worden gereinigd en gevuld. Als diezelfde avond de tentoonstelling al open gaat, is het beter de kast na een uur weer te sluiten zodat de vogels rustig blijven. Een kwartier vóór de opening kan men de gordijnen weer opendoen. Na de sluiting op de eerste avond de zangkast weer sluiten en de volgende dag dezelfde handelingen weer herhalen. Hiermede komt men niet alleen de kweker/inzender tegemoet ook de vogels blijven rustiger. Als de opening een dag later plaatsvindt dan op

et zangkanaries

le dag na de keuring, de zangkast twee tot drie keer per dag openzetten; verder kan men handelen zoals hiervoor is gefeld.

VOORBRENGEN VAN DE VOGELS EN DE VOLGORDE JAARIN

Het meest eerlijke ten aanzien van de voorbrengvolgorde is te oten. Dit kan men doen aan de hand van de kooi nummers. Bijvoorbeeld er zijn 36 vogels in de stammen, dit houdt in dat er in totaal 9 stammen zijn ingezonden. Men maakt dat lootjes met de nummers 1/4, 5/8, 9/12 enz. De lootjes doet men in enveloppen, de keurmeesters trekken deze dan en bepalen daardoor de keurvolgorde. Ditzelfde doet men bij de enkelingen, welke eveneens in viertallen worden ingedeeld met doorlopende toonummers. Als er 20 enkelingen zijn, zijn er 5 groepen van vier. Ook deze 5 lootjes gaan in afzonderlijke gesloten enveloppen en de keurmeesters trekken ze. Bij de enkelingen speelt echter ook nog een andere factor een rol. Als er 5 inzenders zijn met elk 4 vogels, dan loopt men de kans bij doorgenummerde kooien, dat deze als stam worden gekeurd. Het is beter zij de inschrijving deze vogels per twee in te schrijven zodat ze niet gemixed worden. Blijven er bij de enkelingen 1, 2 of 3 vogels over, dan wordt die serie aangevuld met 3, 2 of 1 eerder gekeurde vogel. Men dient dit dan wel duidelijk aan de keurmeester te melden.

Normaal begint de keuring om 09.00 uur. In plaats van dat de keurmeester de keurvolgorde (loten trekken) bepaalt, kan ook de tentoonstellingscommissie het eerste lootje trekken zodat de start dan vlugger verloopt. Als de keurmeesters het horen, dienen zij direct na binnenkomst het eerste lootje te rekken, zodat die eerste vogel dan al gelijk in de voorbrengkoffer kunnen.

DE KEURKAMER

Hier kan erg veel over gezegd worden maar ook erg weinig. Het is gewoon zo dat de meeste afdelingen c.q. tentoonstellingsbesturen afhankelijk zijn van de zaal, de accommodatie, waar de wedstrijd plaatsvindt. Als in het gebouw wat kleinere kamertjes aanwezig zijn, kan men die als keurkamer gebruiken. Ook de halletjes voor de toiletten zijn daar meestal goed voor geschikt. In dat geval moeten dan wel eventuele spiegels worden afgeplakt. Het mooiste is echter als men als afdeling over demonteerbare keurboxen zou beschikken. Voor veel afdelingen is dat echter niet haalbaar, niet alleen vanwege de financiën maar ook vanwege opslag.

Voor de keuring kan men het beste de keurmeester laten zien waar hij moet keuren zodat als er nog wat veranderd moet worden dit ook voor de keuring kan gebeuren. De temperatuur in de keurkamer dient tussen 18 en 22 graden Celsius te zijn. De lichtsterkte is weer een ander onderdeel. Het beste is als er gekeurd kan worden onder TL-verlichting, dat geeft namelijk de mooiste spreiding. Als er geen TL aanwezig is, dan kan men een lamp van 75 watt gebruiken. Ten aanzien van de gehorigheid kan men moeilijk vaste regels stellen. Hoe minder gehorig een keurkamer is, hoe beter de vogelzang tot zijn recht komt.

Als er vogels worden vorgebracht in voorbrengkoffers die tevens als zangkast kunnen dienen, dan wel gaarne dit op de koffers duidelijk vermelden en tevens duidelijk aangeven wat de kooi nummers en of het stammen of enkelingen zijn. De volgnummers van de ringen behoeven bij het inschrijven van de vogels niet perse te worden opgegeven. Men kan dit ook later, bij het inbrengen doen.

T.C. Zang

Nieuwe Standaardeisen voor Kleurkanaries en het komend keurseizoen

Als gevolg van de ontwikkelingen in de kleurkanariesport zijn dit voorjaar vernieuwde standaard eisen verschenen voor de Kleurkanaries.

Met ingang van het tentoonstellingsseizoen '84/'85 worden Uw Kleurkanaries gekeurd volgens deze vernieuwde richtlijnen.

Het is niet de bedoeling in dit artikelje in te gaan op de inhoud van de nieuwe standaard, U kunt daar zelf kennis van nemen.

In het algemeen kunnen we stellen dat er keurtechnisch geen ingrijpende wijzigingen hebben plaatsgevonden in vergelijking met de oude standaard eisen.

Uiteraard zijn de aanvullingen van de laatste 10 jaar op de oude standaard verwerkt in deze nieuwe uitgave.

De grootste uitbreiding heeft plaatsgevonden bij de hoofdgroep Mozaiek.

Was er in het verleden nogal eens wat misverstand over de gevraagde pigmentkleuren, nu zijn alle gevraagde kleurslagen afzonderlijk omschreven en als zodanig ook vermeld in het vraagprogramma. Naast de reeds gevraagde pigmentkleuren met een oranje rode bijkleur worden nu ook **gepigmenteerde mozaïeken gevraagd met een gele bijkleur**. Deze kleuren staan allen op het vraagprogramma vermeld.

Wij hebben getracht om waar mogelijk voor overeenkomende rubrieken een zo'n uniform mogelijke tekst aan te houden terwijl nu ook duidelijker bij iedere kleurslag staat omschreven welke fouten gestraft worden in welke rubrieken.

Dit zal naar onze mening de duidelijkheid in het beoordelen van de vogel en het lezen van een keurbriefje bevorderen.

Wij willen deze nieuwe uitgave van harte aanbevelen bij alle geïnteresseerde Kleurkanarie-liefhebbers.

Voor de inzenders naar de wedstrijden is het een waardevolle richtlijn bij het selecteren van hun tentoonstellingsvogels.

Het samenstellen is beslist geen eenvoudige opgave geweest.

Wij hebben getracht het zodanig te doen dat het voor iedereen duidelijk leesbaar en goed te begrijpen is.

Wij spreken de wens uit dat deze standaard eisen onze liefhebbers; het houden, kweken, tentoonstellen en beoordelen van Kleurkanaries ten goede mag komen.

De wijze waarop U deze nieuwe standaard kunt bestellen staat regelmatig vermeld in Onze Vogels.

**De Technische Commissie
Kleur-vorm- en postuurkanaries**

De Vogel

Zonatrilden

Tekst: H.A. Maurer

Foto: H. Biellfeld en C. Scholtz

Zonatrilden komen voornamelijk voor in noordelijk Australië. Naast de nominatform, *Neochmia phaeton phaeton*, zijn nog drie rassen beschreven, te weten: *N.ph.iredalei*, *N.ph.albiventer* en *N.ph.evangelinae*.

De mannetjes van de nominatform hebben een rood voorhoofd met een grijsbruine middenplek. De schedel is donkergrijsbruin met een roodachtige was. De nekbevedering is asgrijs. Ook de bruingekleurde rug en vleugels zijn rood bewaasd. De buitenste slagpen hebben donkere zomen en de buitenste hand zijn bruinachtig geel. Bovenstaartdekveren zijn voor het grootste deel rood, staartveren bruin met roodachtige buitenvanden. Teugels, oogstreek, kopzijden, keel en borst zijn lichtrood evenals de lichaamszijden welke groen- tot bruinachtig doorschmeren. Aan de borstzijde bevinden zich kleine witte, halvemaanvormige plekken. Vanaf het achterste gedeelte van de borst tot en met het onderstaartdek zijn de veren zwart. De vogel geeft de indruk over het geheel helder rood te zijn. Bij *N.ph.iredalei* is het rood minder sprekend terwijl ook de vleugels en rug wat lichter zijn. Dit ras komt voor in het noordelijk en oostelijk gedeelte van Queensland.

Het ras *N.ph.albiventer* heeft op de buikzijde witte in plaats van zwarte veren, vandaar de naam **Witbuik zonatrilde**. De bovenzijde is licht bruinachtig

van kleur en de boven- en ondersnavel zijn aan de wortel witachtig grijs. Dit ras komt voor in het noorden van York. De derde ondersoort, *N.ph.evangelinae*, welke voorkomt in noordelijk Irian, lijkt erg veel op de witbuik alleen is de bovenkopbevedering groenachtig bewaasd terwijl de onderzijde meer geel laat zien.

Er is een duidelijk verschil tussen mannetjes en popjes. Bij de laatsten zijn rug en vleugels asgrijs met rode schakeringen terwijl deze bij de mannetjes bruin zijn met een rood was. Bovendien zijn borst en flanken bij de popjes grijs met op de borstzijden wat witte puntjes en zijn buik en onderstaartdekveren meer geelbruin gekleurd. De aanzet van de ondersnavel is vuilwit en de rest van de snavel is rood. Alle rassen zijn ongeveer 12,5 cm groot.

Bij voorkeur bewonen zonatrilden vochtige grasgebieden, rivieroeveren en moerassen. Je kunt niet zeggen dat de mens wordt geschuwd door ze, want in hun noordelijk verspreidingsgebied maken ze hun nesten voornamelijk tegen gebouwen. In Queensland daarentegen zijn alleen nesten gevonden in ananas- en bananenplantages maar ook wel weer in de nabijheid van nederzettingen. Oorspronkelijk bouwen ze hun nesten in hoge grassen, struiken en bomen. Zo'n nest is flesvormig en heeft een ingang opzij. Als nestmateriaal gebruiken ze verschillende gras- wortel- en plantedelen. (Immelman)

De broedperiode staat in verband met de regentijd en alleen dan leven de zonatrilden voornamelijk paarsgewijs. Buiten de broedperiode trekken ze in grote zwermen naar andere streken.

Als de vogels in broedconditie gaan verkeren, dan kun je vaak de man zien met een vrij lange grashalm of veer in de snavel waarbij hij met opzij gehouden staart, luid zingend in de rondte springt. Als zijn popje daarvoor geportteerd is, vliegt zij tot naast hem waarna de man zich ineendrukt en zich met kleine rukjes voorover buigt, om daarna weer geleidelijk in de normale houding te komen. Vervolgens duikt ook het popje ineen, buigt zich naar voren en laat haar staart trillen. Het lied van het mannetje is op dat moment zachter en sneller. Op een gegeven moment laat de man de grasstengel of veer (het nest symbool) vallen, springt op de rug van het popje dat zich verder voorover buigt en voert de paringsdaad uit. Hij houdt zich meestal aan haar nek vast en heft daarbij vaak één vleugel wat omhoog. Na de paring zitten beide vogels nog even naast elkaar, bedanken elkaar al het ware door wederzijdse buiging waarbij de man dan de van het popje afgewende vleugel omhoog houdt. Hierna gaan ze weer ieder hun eigen weg.

Als het nest voltooid is, legt het popje 4 tot 7 eitjes. Ze begint niet meteen mee broeden, vaak pas als het vier of vijfde eitje gelegd is. Tijdens de broedperiode, welke ongeveer 12 dagen duurt

(nooit exact te zeggen) wordt het popje regelmatig door het mannetje afgelost.

Ze broeden erg trouw. Als de jongen uitkomen, zijn ze met witte donsveertjes bedekt. De eerste paar dagen, maar beslist niet langer, worden de jongen door de oudervogels warm gehouden.

Op een leeftijd van om en nabij de drie weken, verlaten de jongen het nest en worden dan nog zo'n twee weken door de oudervogels gevoerd. Hun verenkleed is dan vaalbruin van kleur. In deze meer eenvoudige kleding zijn ze tot de eerste rui zich inzet gehuld. Die eerste rui vangt aan als ze ongeveer vier maanden oud zijn en vier tot vijf maanden later kunnen we ze als volwassen vogels beschouwen.

Zowel met de nominaatvorm als met de witbuik zónastrilde wordt in toenemende mate gekweekt. Toch zijn het bepaald nog geen algemeen voorkomende vogels en dat kan best wel eens liggen aan het feit dat ze beslist niet gemakkelijk een partner aanvaardt. Niet dat twee zo maar bij elkaar gebrachte vogels zich het leven zuur maken, maar

voor voortplanting is er méér 'gevoel' nodig. Juist bij deze vogelsoort is een vrije partnerkeuze aan te bevelen. Dat houdt dan wél in dat er meerdere mannetjes en popjes moeten worden aangeschaft.

Een andere vervelende karaktertrek van zónastrilden is hun onverdraagzaamheid ten opzichte van andere vogelsoorten vooral als die soorten dan ook nog eens een rood gevederte hebben. Volgens sommigen zou dit kunnen liggen aan een wat beperkte ruimte. Brengen we ze echter onder in een grotere volière dan zal spoedig blijken dat ze steeds meer terrein opessen, zodat de problemen nog niet ten volle kunnen worden opgelost. Ook tegenover elkaar kunnen ze bijzonder agressief zijn, vooral de mannetjes.

Hebben we een aparte vlucht voor ze beschikbaar dan kunnen we mogelijk iets gewonnen hebben. Overigens, tal van liefhebbers kweken ze thans in ruime broedkooien en dat gaat goed.

Daarbij worden in veel gevallen ook wel Japanse meeuwen ingeschakeld. **C.O. Zander in Schoorl**, die zowel met de no-

minaatvorm als met de witbuik zónastrilden kweekt, gaf ons te kennen dat inschakeling van Japanse meeuwen veelal noodzaak is. Talloze malen heeft hij het zonder geprobeerd en steeds maar weer gooiden de oudervogels hun jongen uit het nest en lieten ze doodgaan. Ja, dan moet je wel.

Zodra jongen zelfstandig zijn, is het raadzaam om ze, ter voorkoming van vechtpartijtjes, bij de ouders vandaan te halen.

Als voedsel dienen we ze een kwalitatief uitstekend zaadmengsel voor prachtvinken te geven aangevuld met een rijke variatie aan rijpe en halfrijpe onkruidzaden en dierlijk voedsel zoals mietepoppen, spinnetjes, kleine insecten etc.

Tenslotte dient nog te worden gezegd dat als u ze in een buitenvolière houdt, dan moet er aansluitend wel een goed nachtverblijf beschikbaar zijn waar de temperatuur niet onder de 18 graden Celsius mag komen. In de kweekruimte dient een constante zelfde temperatuur te heersen met een vochtigheidsgraad van ongeveer 60 tot 70%.

Wel en wee met witkuif kaketoos

Ik denk dat er weinig mensen die zoveel problemen met hun vogels hebben gehad als ik, en dat alleen omdat ik burens heb die een zeer hardgrondige hekel hebben aan alles wat dier is, dus ook vogels.

November 1981 ging een koppel witkuif kaketoos, *cacatua alba*, over tot broeden, een ei maar dat sneuvelde. Februari 1982 weer broeden, 3 eieren, 2 bevrucht, 1 onbevrucht. Begin maart één jong 4 dagen oud en 't tweede ei aangepikt. Bij een korte afwezigheid van mij hebben een paar jongens op de broedkast staan slaan, 't zat toen nog aan de buitenkant van de volièrre en zodoende konden ze dat doen zonder in mijn tuin te komen. Resultaat, jong en aangepikt ei beiden kapot gemaakt door de oudervogels en de pop in een zeer ernstige stresstoestand. Ze had zich in een paar uur letterlijk tot op de huid kaalgevreten, at en dronk niet meer en kon geen rust meer vinden. Het broedblok gingen ze niet meer in, dus daar zat ik nou. We hebben toen in de schuurmuur een gat gemaakt en een groot binnenhok.

Beide vogels heb ik een week lang in 't donker in een broedkast opgesloten met ruim voldoende eten en drinken en een schietgebedje dat de pop 't zou redden want haar toestand was zeer slecht. Gelukkig hebben ze deze week goed doorstaan, zowel de man als de pop waren beiden weer helemaal tot rust gekomen en gelukkig kwamen de nieuwe veren er al weer aan. In juni begon de pop weer een beetje op een kaketoos te lijken en ze legde zelfs weer eieren maar ging niet broeden integendeel ze maakte de eieren, 2 stuks, kapot. In november 1982 weer een ei en ook hier werd niet op gebroed. Ze waren te onrustig want de burens hadden inmiddels ontdekt dat op een vuilnisbak slaan en met steentjes gooien een leuk tijdverdrijf is.

Dit heeft me ook van de parkieten ettelijke jongen gekost. Het verblijf van de kaketoos was nu zo gemaakt dat ik ze in de schuur kon opsluiten.

In februari 1983 zag alles er zeer rooskleurig uit. Bij de grote parkieten zaten de halsbanden, pruimkop, en rozeborst baardparkieten al te broeden.

Ook de kaketoos hadden weer eieren en begin maart moest alles zo'n beetje tegelijk uitkomen. Nu is dat ook inderdaad gebeurd maar toen begon alle ellende weer opnieuw. Omdat de parkieten een beetje zaten te tetteren werd er eerst met klappertjes gegooid, de dag erna, op een zondagmorgen, met rotjes vlak achter de volièrre, met als resultaat alles wat ik aan jong goed had werd kapot gemaakt door de oudervogels ook mijn 3 jonge baardparkieten en bij de kaketoos ging het eveneens weer mis. De pop heeft een panische angst voor onverwachte knallen dus jong plus aangepikt ei kapot, weer niets.

Diezelfde middag echter, beide vogels zaten buiten omdat ze erg onrustig waren, zijn ze echt helemaal over de scheef gegaan want ineens zaten beide vogels, volkomen ontdaan en onder het bloed op stok. Ik snapte er niets van, heb de vogels zo goed als 't kon schoongemaakt en met een bloedstelpend middel ingespoten. Ik dacht dat ze elkaar uit angst verwondingen hadden

toegebracht maar 's avonds wist ik wel beter.

Er was vanuit een bovenraam met een luchtdruk pistool op ze geschoten. Politie erbij en die riep gelijk een dierenarts op die de vogels helemaal heeft onderzocht en röntgenfoto's heeft gemaakt. Hij bevestigde dat er op ze geschoten was, er zaten gelukkig geen kogeltjes in de vogels.

En nu begon alle ellende met de pop weer opnieuw. Op die plaatsen waar de wondjes zaten vrat ze in een mum van tijd een groot gat tot op 't bot aan toe. Ik heb de vogels maar naar binnen gehaald. De man was snel hersteld maar met de pop was het knudde. Ik heb haar toen met kooi en al een hele poos onder een lauwe douche gezet, drooggefohnd en de wonden met een tetracyclinezalf behandeld. En nu maar weer afwachten wat ze ging doen. Gelukkig herstelde ze binnen erg snel. De burens waren nu eindelijk, op wat schelden na, rustig dus eind april maar weer naar buiten gedaan.

De
sel

Haar conditie is prima want anders had ze dit kennelijk niet zo snel vergeten. Half juli 1983 ging ze weer broeden op 2 eieren en na controle bleken beide eieren bevrucht.

14 Augustus was't eerste ei aangepikt maar 17 augustus nog steeds geen jong. Dit duurde te lang. 't jong leefde nog dus ik heb het ei mee naar binnen genomen en het uitgelopen. Het was helemaal volgroeid en ik ben meteen begonnen met enkele druppels water met druivensuiker te geven.

Omdat ik inmiddels ook een jong van de geelvoorhoofd amazone's had wat ik met de hand grootbracht, kon ik het zo in de kraamdoos onder de warme lamp leggen. Na een half uur heb ik de eerste voeding gegeven en daarna om de twee uur met een lepeltje gevoerd, en dat ging prima. Het tweede jong is wel uitgekomen, ging na een half uur dood. Jammer maar niets aan te doen.

Ik voerde zowel aan de geelvoorhoofd als aan de kaketoet 1 gram nutrisoja op 1 cl. water en per dag voerde ik 10% van het lichaamsgewicht aan voeding. Dus altijd krijgen ze van mij 1/10 deel van hun lichaamsgewicht, tijdens de gehele oploktijd. Bijvoorbeeld: een vogel van 50 gram krijgt aan droge nutrisoja 5 gram per dag, dit lijkt heel weinig maar de kans op kropverzuring is nihil. Ik voer de eerste 3 dagen om de 2 uur dus om 7-9-11-13-15-17-19-21-23 uur. Vanaf de derde dag gaat er al iets meer door de voeding, 1/2 theelepeltje kalk, 3 druppels vitamine A, en een beetje bambix en voer ik om de 3 uur.

De 2e week ga ik beginnen met fruit en groente bij te voeren. Ik gebruik hiervoor babyvoeding van nutricia, 3 theelepels per dag over 2 voedingen verdeeld dus niet over alles. Ze moeten alle dingen leren eten. De derde week 2 delen

nutrisoja, 1 deel eivoer, 1 deel bambix aangevuld met groente en fruit.

4e Week 1 deel nutrisoja, 1 1/2 deel bambix, 1 1/2 deel eivoer, 4 theelepels groente en fruit verdeeld over 5 voedingen per dag.

5e Week 1 deel nutrisoja, 1 deel bambix, 2 delen eivoer, 8 theelepels groente

en fruit. Als de vogel dan 250 gram weegt, krijgt hij 25 gram droge voeding.

Van 1/2 theelepel kalk, 3 druppels vitamine A, wordt een papje van gemaakt en verdeeld over 5 voedingen.

Vanaf de 6e week 4 voedingen per dag: 8-12-16-20 uur. Nu wel iets steviger en ook begin ik dan geweekte en fijngehakte gemalen zonnepitten te geven, en vervang ik de babyvoeding fruit en groente, door rauwe moes van appel en gemalen maïs. Vanaf de 8e week krijgen ze er gekiemd zaad bij en voer ik nog 4 maal per dag. In de 4e maand beginnen ze pas zelfstandig te eten, wat gekiemd zaad, geweekt hardvoer en wat eivoer.

's Morgens en 's avonds voer ik ze dan nog bij met het opfokvoer. Ik heb met deze methode geen enkel probleem en als de vogels zelfstandig eten lusten ze ook werkelijk alles en bestaat hun voeding uit hardvoer, ei- en opfokvoer, fruit, groente en wat noten (geen pinda's) per dag.

Het is, als je alles zo de revu laat passeren, een hele lijdensweg geweest eer er van een jonge kaketoet sprake was. Niettemin ben ik met het uiteindelijk resultaat erg gelukkig.

Ik hoop dat dit jaar ons en vooral de vogels veel leed bespaard wordt.

Tekst: Mevr. Tijssen van 't Kruis.
Foto: Horst Müller

Noot redactie:

De schrijfster zond haar Witkuif kaketoet in, op Vogel '84 in Breda. Zij behaalde met die vogel 92 punten en werd kampioen. Bovendien verwierf ze met die inzending de NBvV-Oorkonde. We gunnen haar die eer van harte, zij heeft het dik verdiend.

BLANKESTIJN'S PET FARM B.V.

Turbinestraat 22
3903 LW Veenendaal
Telefoon 08385-14530

Wij vragen te koop:
alle soorten kleur-,
zang- en postuur-
kanaries.

Zaterdag 25 februari en 29 september 1984

Vogelmarkt

Vogelmarkt in de markthal te BARNEVELD. Deze markt is geopend van 11.00 tot 16.00 uur, wordt een vogelmarkt, waar alle soorten vogels ingebracht kunnen worden, met uitzondering van duiven, kwartels en fazantachtige vogels.

Vogelliefhebbers kom ZATERDAG 25 FEBRUARI 1984 en 29 SEPTEMBER 1984 naar BARNEVELD daar deze markt naast de KLEINDIERMARKT elke woensdag een trekpleister is voor alle VOGELLIEFHEBBERS.

Georganiseerd door:

G. J. VAN NORDEN

Vogel- en dierenvoerders

Jan de Jagerweg 8 - Voorhuizen

en vogelvereniging „Kweeklust“

Inlichtingen bij:

G. J. VAN NORDEN Tel. 03429-1566

usel

Het Tamboerijnduifje

Het tamboerijnduifje, *Turtur tympanistris*, is een zachtvaardig en geliefde duif voor de volière maar waarmede niet zo gemakkelijk te kweken is. Daarbij komt nog dat ze meestal in kleine aantallen worden ingevoerd en dat maakt dat ze niet zo algemeen bekend en door de vogelliefhebbers veel gehouden worden. Hun thuisland is Afrika, meer bepaald Sierra Leone en Zuid Abessinië tot Zuid Afrika waar ze in het zuidwesten echter ontbreken.

Zoals u op de hierbij opgenomen kleurenfoto kunt zien is er een groot verschil tussen de beide geslachten. De doffer is zuiver wit op voorhoofd wangen, keel en borst alsook de onderbuik. Door het oog als het ware loopt een zwarte streep naar het achterhoofd. Het duifvintje is grijsachtig tot lichtbruin en ook op rug en vleugels is zij niet zo donkerbruin van kleur. Beide hebben op de vleugels twee zwarte vlekken. Hun formaat is 22 cm.

In hun verspreidingsgebieden leven ze

in dichte wouden en vandaar dat ze van nature wat schrikachtig, enigszins schuw zijn. Als ze echter in een niet te kleine volière welke rijkelijk is beplant met o.a. vlier, liguster of andere heesters worden gehuisvest, zullen ze zich spoedig aanpassen en zijn het rustige vogels welke evenwel nooit echt tam zullen worden. Zeker als de vlucht groot genoeg is, en dat moet wel want vliegen

---

Tekst en foto:
André Bruggeman

---

doen ze graag, zijn ze ten opzichte van andere duivensoorten verdraagzaam. Bij mij wonen ze samen met zilver diamantduifjes en geeft geen enkel probleem, ook niet met de meer onrustige Australische kuifduiven. De tamboerijnen beschermen wel hun eigen territorium en hun nest, maar gezien dat gebiedje in de volière niet groot is, blijft het allemaal pais en vree. Met eigen soortgenoten zijn ze niet samen te houden maar dat komt bij de meeste duiv-

vensoorten voor. Ze zijn dol op de zon en zoeken steeds de zonnigste plekje op alleen in de volle zomer zoeken ze enige beschutting tussen het groen van de struiken. Ze komen veel op de grond waar ze al pikkend kleine steentjes, onkruidzaden etc. opnemen om dan wat later weer te rusten op een steen.

Tijdens de broedperiode dient er veel rust te heersen en daar moet je dan als verzorger wel rekening mee houden. Je mag je dan niet al te nieuwsgierig opstellen en pas iets gaan ondernemen als de jonge vogels zover zijn dat ze met ringen van ongeveer 4 mm geringd kunnen worden. Zelf observeer ik ze van afstand en maak daarbij gebruik van een verrekijker. Zodoende kun je ze best in de gaten houden en de ontwikkelingen volgen. Als nestplaats kozen ze een holte in een samengebonden bos bremtakken. Als nestmateriaal verkiezen ze droog heidekruid en als afwerking kleine fijne wortelstukjes van die plant. Het is mij steeds opgevallen dat ze alleen erg donkergekleurd nestmateriaal gebruiken; een vorm van natuurlijke be-

scherming vooral ook omdat de jongen pikzwart uit het ei komen met enige bruinachtige dons.

De broedduur bedraagt 13 dagen en de twee geelachtig gekleurde matte eitjes zijn niet groter dan de eitjes van de Chinese dwergkwartel. Beide oudervogels broeden. Op een leeftijd van 14 dagen verlaten de jongen het nest. Tot die tijd houden ze zich erg stil en bewegen nauwelijks. Het is verwonderlijk dat de jonge vogels al direct betrekkelijk goed kunnen vliegen maar ze houden zich in het algemeen wel goed verborgen. Met hun uit voornamelijk bruine tinten bestaand verenpakje zijn ze praktisch onvindbaar. Zo zal je dan, wil je de jongen ontdekken, steeds goed de oudervogels in de gaten moeten houden. Na zes weken laten de jonge duifjes de eerste slagpennen vallen en op een leeftijd van acht weken kan men al redelijk goed zien van welk geslacht de jongen zijn. De doffers onderscheid men aan de zuiver witte pluimpjes op het voorhoofd. Na die periode dient men de jonge duifjes wel van de oudervogels te verwijderen. Als de omstandigheden goed zijn, gaat het ouderpaar namelijk dan weer tot een volgend broedsel over en zouden er tussen oudervogels en jongen wel eens vechtpartijen kunnen ontstaan. Ze kunnen tot drie broedsels per seizoen komen. Ook tijdens de winterperiode mag het ouderpaar of kweekpaar niet van elkaar gescheiden worden. Bij mij verblijven deze duifjes zomer en winter in de buitenvolière waar ze dan echter wel de beschikking hebben over een tochtvrij, overdekt nachthok. In dat nachthok brandt de gehele nacht een lampje van 8 watt en zo kunnen de vogels dan, als er storingen zijn door bijv. katten of uilen, toch naar binnen vluchten. Je voorkomt dan dat ze in het donker ergens tegenaan vliegen en zich kwetsen.

Als voedsel verstrek ik een mengeling van kanarie- en tropenzaden met extra toevoeging van hennep. Tijdens de broedperiode geef ik een weekvoer als opfokvoedsel. In de volière zaai ik op verschillende plaatsen diverse zaden die dan in kiemende toestand kunnen worden opgenomen. Dat blijkt een uitstekende aanvulling op het menu voor de jongen te zijn. Tamboerijnduifjes brengen een niet onaardig klinkend geluid voort. Al met al heb ik ervaren dat deze duifjes beslist de moeite waard zijn.

De volière van de maand

Ik ben 18 jaar, zo schrijft ons Wim Mulwijk, en woon aan de Hessenweg 45 in Hardenberg, in welke plaats ik ook lid ben van de vogelvereniging. Foto 1 laat het bescheiden onderkomen zien waarover mijn vogels de beschikking hebben. Het is door mijn vader gebouwd en een vriend van mij en ik zelf hebben daarbij geholpen. De architectuur is geheel van mijn vader. Zelf heb ik het binnenwerk en de inrichting verzorgd. Het geheel is 3 m lang, 1,50 m breed en 2,10 m hoog, waarvan de vlucht het grootste deel uitmaakt namelijk 2 bij 1,50 m. Voor het binnenverblijf is er dan nog een ruimte van 1 x 1,50 m over. De vlucht is bespannen met vierkant gaas van 2 cm en binnenin hebben we een 'molentje' bevestigd en wat wilgetakken. Het nachtverblijf, wat geïsoleerd is met isover glaswoldeken, is verdeeld in drie delen te weten 1) een gedeelte voor de vogels die in te buitenvlucht gehuisvest zijn, 2) daaronder vier broedkooien en 3) daar voor een loopruimte. In de wintermaanden wordt het binnenverblijf elektrisch verlicht door middel van een TL buis en een klein gloeilampje die de schemering moet imiteren. Beide lampen worden met een schakelklok bediend. Ook wordt in de winterperiode

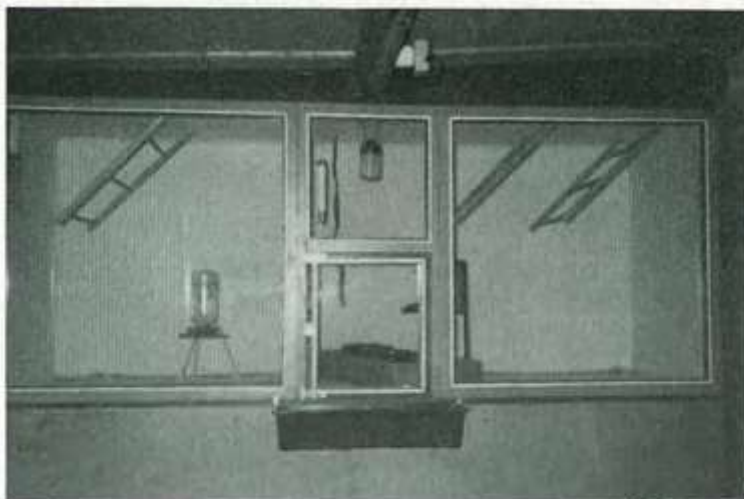
die binnenruimte elektrisch verwarmd door middel van een straalkachelje welke de temperatuur constant op 15° Celsius houdt.

De volière is bevolkt met agaporniden, grasparkieten, zebrevinken en japanse meeuwjes.

C.M. van Hout, wonende Vezelstraat 6 in het Brabantse Zeeland, stuurde ons de foto's 2, 3 en 4 en hij schreef daarbij het volgende: Met veel aandacht lees ik in het maandblad de serie De Volière van de Maand. Volgens mij doen dat veler en is het de moeite waard om die rubriek in stand te houden. Vandaar dat ik ook de pen ter hand heb genomen. Mijn liefde voor vogels dateert al van 1966 toen ging mijn belangstelling het mees uit naar kleurkanaries, nu naar tropische vogels. Die overgang is gekomen doordat op een gegeven moment in enkele dagen tijds al mijn vogels doodgingen. De oorzaak daarvan is mij later pas bekend geworden. Het heeft lange tijd geduurd eer ik weer de moed had om me vogels te beginnen. Gestimuleerd door een broer van me is het toch weer zover gekomen en ben ik aan de bouw van een nieuwe volière begonnen. Die volière moest 3 m lang, 1,50 breed en 2 m

De

seel

hoog worden. In het najaar werd een geul gegraven van ongeveer 50 cm diep waarin eerst een laagje betonzand met wat glasscherven is aangebracht. Hierna is de fundering gemetseld en we gebruikten daar gasbeton blokken voor van 30 x 50 x 10 cm. Die blokken brachten we leggend aan zodat een breed draagvlak werd verkregen tot 10 cm onder het maaiveld. Daarop is vervolgens een muurtje gemetseld van 50 cm hoog. Vervolgens is er beplanting aangebracht bestaande uit coniferen, vlier, en vuurdoorn. Ook werd de beplanting rondom de volière in orde gebracht. Het nachtverblijf zou worden geprojecteerd in de schuur. Omdat de vogels het liefst zo hoog mogelijk zitten, heb ik de vloer van dat nachtverblijf een meter hoger dan de vloer van de schuur gemaakt zodat ik tevens een opslagruimte verkreeg. Het nachtverblijf is 2,40 m lang, 80 cm diep en 90 cm hoog. Het front is voorzien van gaas met acrylplaat waardoor geen tocht kan ontstaan. De naden zijn met kit gedicht. Vervolgens ben ik aan het geraamte voor de buitenvlucht gaan werken. Ik gebruikte daar-

voor houten deeltjes van 4,5 x 4,5 cm welke, nadat ik ze op maat had gezaagd, werden geschuurd en geverfd. Daarna is buiten alles opgebouwd en is het geraamte met stevig vierkant gaas bespannen. Vervolgens is alles afgetim-

merd met afdeklatjes van 3,5 x 1 cm. De volière is bevolkt met een aantal rijstvogels, paradijs- en dominicanerwida, japanse meeuwen en een grenadierwever. De vogels accederen goed en ik heb weer erg veel plezier in de hobby.

Indien u ook Uw volière eens afgebeeld wilt zien, stuur dan zo spoedig mogelijk een of meerdere goed scherpe foto's met een zo uitvoerig mogelijke beschrijving naar Redactie Onze Vogels, Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom.

VOGEL '85

meer dan 8000 vogels in honderden soorten.
De **GROOTSTE NATIONALE VOGELSHOW** in Nederland
Van 10 t/m 13 januari 1985
In HET TURFSCHIP te BREDA
Een NBvV-show, altijd nieuw, altijd boeiend.

Geopend:

Donderdag 10/1 van 14-22 uur
Vrijdag 11/1 van 10-22 uur
Zaterdag 12/1 van 10-18 uur
Zondag 13/1 van 10-17 uur

Vogelnestje (*Neottia Nidus-avis Rich.*)

P.J. de Penning

Het zal niet meevallen om deze plant te vinden. Niet alleen omdat het vogelnestje zo zeldzaam (Z.Z.) is. Maar bij de eerste oogopslag lijkt de plant door zijn bruin-gele bloemen uitgebloeid en verwelkt. Dit wordt nog versterkt door de bruine, bladerloze stengels.

Het Vogelnestje groeit uitsluitend op vergane plantenresten. Bloeit in mei en juni, waarna de kale stengels zelfs kunnen overwinteren. De wortelstok lijkt een ineengestrengelde wortelmasa; als een vogelnestje gevlochten.

Ondanks de wat sombere kleuren, heeft deze Orchidee toch een geheel eigen schoonheid. De kleine, naar honing ruikende bloemen, be-

zitten geen spoor. Het bloemdek is helmvormig samenneigend. Wie deze plant, ondanks zijn zeldzaamheid, op zijn pad tegenkomt, heeft iets wonderlijks ontdekt! Als u hem wilt vinden moet u soms een flinke wandeling ondernemen. U weg voert u dan namelijk door licht beschaduwde loofbos, vooral beukenbos. Wie meer van de zilte zeelucht houdt, kan ook in sommige duingebieden terecht. Bedenkt echter dat het een zeldzame ontmoeting is, als u ze vindt. Dus laat ze staan waar ze staan! Dan kunnen onze nacomelingen deze wonderlijke plant misschien ook nog zien.

Nog even iets over de naam. *Neottia* is waarschijnlijk afgeleid van het Latijnse *Neo* of *Nevi*, wat leven of gesponnen betekent.

Nidus-avis is nest van een vogel. Duidelijk?

Over vogelzaden

Tekst: H.J. Veerkamp
Foto's: Wimo

HELLIANTHUS EN CARTHAMUS

Bijna in elke tuin is wel een *Helianthus* - de zonnebloem - te bewonderen. Deze eenjarige reuzeplant, er zijn er bij die 3 mtr. hoog worden, met z'n grote gele bloem is de leverancier van zonnepitten. De zonnebloem is afkomstig uit Noord-Amerika. De olie uit de vetrijke zonnebloemzaden is uitstekend, een van de betere grondstoffen (onverzadigde vetzuren) voor de margarine-in-

zonnebloem
424

dustrie. De uitgeperste zaden met een hoog menthioninegehalte worden als veevoer gebruikt. De meeste buitenvogels zijn verzot op zonnepitten, vooral de bijna rijpe zaden hebben de voorkeur.

Zonnepitten zijn er in verschillende kleuren, witte, grijs gestreept, zwart gestreept en zwarte. De mooiste witte pit-

bloeiende saffloer

saffloorpitten

melowi - gestreepte zonnepitten

kenia - witte zonnepitten

en komen uit Kenia. Witte pitten worden ook geleverd door Egypte. De getrepte uit o.a. Argentinië, Canada, Hongarije en China. Vooral de Hongaarse is mooi vol. Uit de U.S.A. worden warte zonnepitten geïmporteerd.

Zonnepitten zijn de basis voor papegaaienvoer en een onderdeel in het mengsel van grote parkieten. Zonnepitten, op zich een zeer goed voedsel, mogen echter nooit de hoofdvoeding zijn. Vooral papegaaien overeten zich nog al eens, dus oppassen. Een teveel aan zonnepitten geeft gebreksverschijnselen in kan het veren plukken in de hand verken. Papegaaienvoer moet dan ook veelzijdig van samenstelling zijn en naast zonnepitten, eveneens mais, tarwe, haver, cedernoten, enz.

Saffloorpitjes, een andere naam is kardisaad, is niet de vrucht van een zonnebloemachtige plant. Saffloor behoort tot de distelachtigen, de wetenschappelijke naam is *Carthamus tinctorius*. De bloem van deze plant is geel tot rood van kleur. Dat het saffloor wordt gerekend tot de distelachtigen is vrij goed te zien. Het pitje is min of meer driekantig, veelal bevindt zich een wollig pluimpje aan het zaad hetgeen moeilijk te verwijderen is.

De bloem van saffloor levert een kleurstof, welke weleens wordt aangeduid met 'valse saffraan'.

Uit het pitje wordt zeer fijne spijsolie gewonnen.

In een goed mengsel voor grote parkieten en duivevoer mag saffloor niet ontbreken.

Saffloor wordt hoofdzakelijk geïmporteerd uit China, U.S.A. en Australië.

De oogstopbrengst van zonnepitten en saffloor is niet zo groot. Het dorsen is niet makkelijk, hetgeen ertoe bijdraagt dat deze zaden tot de duurdere soorten behoren.

Gemiddelde waarde	Zonnepitten	Saffloorpitjes
Vocht	7,8%	7,2%
Ruw eiwit	14,9%	14,3%
Ruw vet	29,8%	27,8%
Zetmeel en suikers	17,5%	16,5%
Ruwe celstof	26,9%	31,2%

De waardecijfers laten overduidelijk zien, dat zonnebloempitten en saffloorpitjes behoren tot de vetrijke gewassen. Het aminozurenpatroon is vooral gunstig voor het vrij hoge argininegehalte. Saffloor 10,1% en zonnebloempitten 3,1% in het eiwit.

Uw vraag

Ons antwoord

Graag uw aandacht voor het volgende: Onze Vogels, juli 1981, bizn 308/309, bevatten een vraag van R.G. te A. over gebroken pennen, die vraag is van een zeer gedetailleerd antwoord voorzien. Eens te meer het bewijs voor het feit dat Onze Vogels een blad is voor hen die vogels houden.

Het antwoord bevat een vier-regelige zin die me zeer bezig houdt, die zin luidt als volgt: "Ook een te grote inkruising van de ivoorfaktor leidt tot een te groot breukrisico, omdat het hoorndeel van de veer hierdoor te bros wordt".

Ik dacht dat de ivoorfaktor werkte op de vetstofkleur, heb inmiddels ontdekt dat door een aantal mensen gesproken wordt over "verdicking" van de keratine.

In de Pietpraat over Kleurkanaries van Jan Kuiper heb ik een uitvoerige beschrijving gevonden over lumps, achrijver concludeert dat lumps ontstaan door onvoldoende keratine-vorming. Als dat gegeven juist is, en het is ook correct dat de ivoorfaktor keratine-verdikkend werkt, bestaat dan niet de mogelijkheid dat lumps bestreden kunnen worden door het inkruisen van de ivoorfaktor?

Hopend via Orze Vogels van U te vernemen, hoogachtend,

E. Tomey, Baambrugge.

Antwoord op de vraag van de heer E. Tomey te Baambrugge.

Uw vraag is een uitermate interessante vraag, hoewel uw probleemstelling niet geheel en al juist te noemen is. U gaat namelijk uit van twee basis-denkfouten, die een nadere omschrijving nodig hebben.

a. U gaat uit van een gegeven, dat het "verschijnsel lumps" te maken heeft met de onvoldoende aanmaak van keratine in de veer.

b. U denkt tevens, dat de ivoorfaktor een gegeven is, dat zo maar losstaat en alleen maar slaat op de verdicking van de hoornlaag in de veer.

Hierop baseert U dan de theoretische suggestie, dat een combinatie van deze beide eigenschappen moet kunnen lei-

den tot een verbetering van de negatieve invloeden van het "verschijnsel lumps".

A. Het verschijnsel "lumps"

Het verschijnsel "lumps" is een probleem, dat onverbrekkelijk verbonden is aan de beginnende veervormende fase van:

1. het jonge dier ($\pm$ 5 dagen na de geboorte)
2. het volwassen dier (bij de jeugd- of seizoenruï).

"Lumps" ontstaat, doordat het vormingsproces van de veer (het synthetiseren van eiwitten, die na oxydatie de stevigheid moeten geven aan de veerspoel) wel gewoon doorgaat, maar de beginnende veer niet de sterkte meekrijgt om door de veerfollikel heen te breken. Deze ontwikkelingsfase kent twee eindproducten:

a. De zich ontwikkelende veer (huidpulp) ziet geen kans door de veerfollikel heen te breken en deze follikelwand verhoord onder invloed van de oxydatie. Hierdoor ontstaan harde bobbeles op de huid, die veel gelijkenis vertonen met een pokkenziekte, die veroorzaakt wordt door het schapenpokkenvirus. In Engeland heet deze veeziekte (of eigenlijk ook slechts het verschijnsel) "lumpy skin".

Daar "lumps" als verschijnsel voor het eerst ontstond en werd waargenomen bij de engelse kwekers van postuurkanaries, ontstond in vergelijking met deze pokkeninfectie de naam "lumps". Overigens is het percentage lumpgevoeligheid bij postuurkanaries aanmerkelijk groter dan bij de kleur- en zangsoorten.

b. Een tweede mogelijkheid bij dit soort ontwikkelingen is: "De follikelwand breekt in een later stadium wel open, maar nog voor dat de complete verhooring van de follikelwand heeft plaatsgevonden, nádat het splitsingsproces van de veer heeft plaatsgevonden. Dan krijgt de gesplitste veer de ruimte om zich te ontplooiën".

Het gevolg is dan, dat het uiterlijk van het verenpak zeer rommelig wordt en niet glad te krijgen is. Vaak staan de veren ongeordend alle kanten uit.

Orze Vogel

De

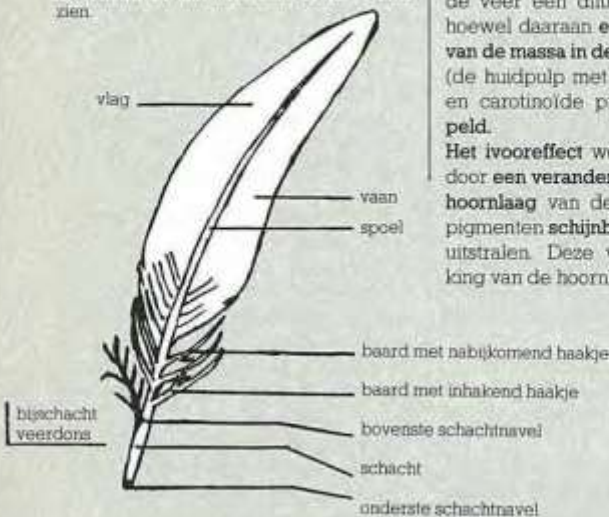

De oorzaak van "lumps" moet men dan ook zeker niet zoeken in een gebrekkige keratinevorming in de veer, maar eerder in een gebrekkig vermogen om het aminozuur "cysteïne" door oxydatie om te zetten in het voor de veerstructuur zo belangrijke zwavelhoudende "cystine". Door deze oxydatie wordt nl. een brugfunctie tussen de eiwitketens verkregen, die daarbij ook nog bijzonder stevig is.

Dit "cystine" is onder normale omstandigheden een gewoon celstofwisselingsprodukt, maar stofwisselingsstoornissen binnen het organisme kunnen leiden tot meer of mindere productie van dit "cystine". Bij een verminderde productie in de veervormende fase zal dit dus kunnen leiden tot ernstige afwijkingen. Daarnaast speelt dan, dat bij volgroei de veren de "matrix-cellen" van de veer daarna moeten losraken, opdat de baarden met hun haakjes dragend kunnen worden. Blijven deze matrixcellen echter deel uitmaken van de veer dan komt men in de problemen, omdat de haakjes van de veer niet dragend worden gemaakt en er ontstaat een veel losser verenkleeft. Soms zelfs met desastreuze gevolgen.

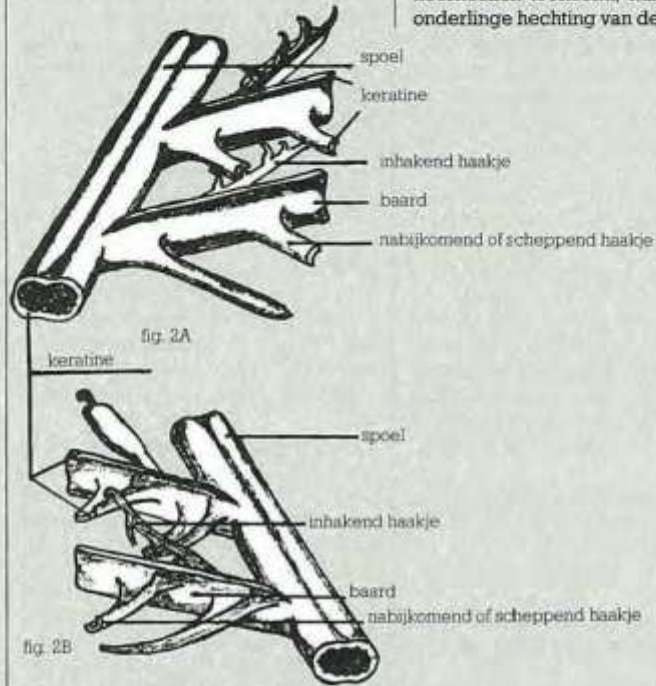
Kortom het optreden van lumps is dus te wijten aan een storing bij de aanmaak van aminozuren, eiwitten en enzymen en dus is er slechts sprake van een genetische werking, waarbij de storing mogelijk wordt veroorzaakt zou kunnen zijn door het optreden van een virus. Dit is echter slechts een suggestie, het bewijs hiervoor is nog niet gevonden. (Zie ook de schematische ontwikkeling van een vogelveer.)

fig. 1 Schematische weergave van de voornaamste delen van een gewone veer van de bukkzijde af gezien om de belangrijkste van de relaties tot elk onderdeel, ervan te laten zien.

B. De "ivoorfaktor" als veroorzaker van een dikkere hoornlaag. Foutief is de mening, dat de ivoorfaktor slechts een verdikking van de keratinelagen van de veer is.

De ivoorfaktor bestaat zeer zeker niet alleen uit deze manifestatievorm. De ivoorfaktor is dan ook een dermate gecompliceerd geheel aan factoren en factorenbeïnvloeding, dat zelfs de grootste specialisten de kenmerkende onderlinge verhouding nog niet echt duidelijk kunnen aanwijzen.

Het enigste, dat men eigenlijk weet is de uiterlijke manifestatie, die de pigmenten (melanine en carotinoïde) van de veer een diffuse uitstraling geeft, hoewel daaraan een verdichtingseffect van de massa in de baarden van de veer (de huidpulp met daarin o.a. melanine en carotinoïde pigmenten) is gekoppeld.

Het ivooreffect wordt dan ook bereikt door een veranderde lichtbreking in de hoornlaag van de veer, waardoor de pigmenten schijnbaar een andere kleur uitstralen. Deze veranderde lichtbreking van de hoornlaag ontstaat door:

1. Een verhoging van de polycondensatiereactie der hoorncellen in de baarden van de veer.
2. De verdichting van de pigmenten in de huidpulp van de kern der baarden.

Door de verhoogde polycondensatiereactie der hoorncellen lijkt het, dat de verhoorde laag veercellen dikker wordt en wordt er dus gesproken van een "verdikking" van de keratin (hoorn). Dit is echter een foutieve voorstelling van zaken, omdat niet de laag hoorncellen toeneemt, maar alleen de onderlinge hechting van de verhoorde

fig. 2A Vergrote schematische weergave van een deel van de spoel van de gewone veer met daarop twee baarden van de bukkzijde af gezien.

De drie nabijkomende of scheppende haakjes zijn hierbij kort afgesneden weergegeven om de gekruide structuur ervan te laten zien. Het bovenste inhakende haakje is met afgeplat en vergroot oppervlak weergegeven. Dit is het vlak van het kleurspel, dat gezien wordt bij sommige veren met een gestruccreerde kleur, zoals dat b.v. waargenomen kan worden bij koolbries, spreeuwen, duiven en pauwen etc. Voor de duidelijkheid zijn de haakjes verdeeld uit elkaar getekend dan ze in werkelijkheid wel staan.

fig. 2B Hetzelfde stuk veer als bij A, maar nu van de rugzijde af gezien.

lagen is veel groter geworden, waardoor weer meer lagen zich hechten dan gebruikelijk bij een normale ongemuteerde polycondensatiereactie in het verenpak.

Hoewel de hoorncellen kleurloos zijn, geeft elke laag het licht onder een andere brekingshoek door, waardoor men het terugkaatsende licht als een zachte kleuruiting kan waarnemen. Hoe dichter nu de verhoorde laag is, hoe zachter het weerkaatste licht (en dus de waarneming van wat men de kleur noemt) zich zal manifesteren.

Dit onder anderen gebeurt ook bij de manifestatie van het zgn. ivooreffect, hoewel ook nog andere factoren een rol spelen bij de manifestatie van deze zgn. ivoorfactor.

Men spreekt bij de ivoorfactor dan ook van "multigene- en poly-fenefactoren, zoals er zoveel zijn bij de kweek van kleur- en postuurkanaries en andere kleurvinken. O.a. veervorming en lichaamsontwikkeling zijn ook multigene factoren.

Nog te weinig realiseert men zich, dat wij vogelkwekers slechts weinig weten, zoals over de aanmaak en samenstelling van de huidpulp in de baarden van de veren, maar van de rest var. de samen spelende factoren heeft men weinig of geen kaas gegeten. De samenwerking van deze genetische factoren, die ook iets te maken hebben met de kleur, de grootte, de bouw of bevedering, kan men het beste voorstellen als een ladenkaste met honderden laatjes. Trekt men één zo'n laatje open, dan blijkt, dat door deze handeling vele (soms wel tientallen) laatjes automatisch ook opengaan.

Doordat de ivoorfactor ook zo'n factor is, kan men niet slechts uitgaan van het laatje, dat staat voor vorming en hechting van de keratine, maar dient men ook te weten dat hiermee automatisch meerdere laatjes

opengetrokken zullen worden. Door een intensief gebruik van deze factor kan dan bereikt worden, dat, als gevolg van de polycondensatiereactie van de hoorncellen, de veerspoel te stijf wordt

door een te hoog "cystine-gehalte" en daarmee gepaard gaand een verhoogd risico voor breuk van de veerspoel en de haakjes.

Deze beschouwing leidt dan tot de conclusie, dat het optreden van "lumps" slechts terug te voeren is naar verkeerde paringen en het verschijnsel beslist niet geboekt kan worden als een ziekte, hoewel nog steeds niet helemaal duidelijk is in hoeverre organisme-sturende vires ook van invloed kunnen zijn bij het optreden van "lumps" bij voor dit verschijnsel gevoelige stammen.

Voor het optreden van "lumps"-verschijnselen in de latere levensfasen (altijd verbonden aan een ruiperiode) doet dit vermoeden. Dat betekent dus, dat het verschijnsel "lumps" niet bestreden kan worden door keratinebeïnvloedende paringen toe te passen, maar door "lumps-gevoelige" stammen van de kweek uit te sluiten.

Op zich is de suggestie van de vragsteller aardig om te proberen, maar, om een beter resultaat te bereiken, beslist

fig. 3A

Een getekende overlangse doorsnede van een embryonale veerkiepm op de oppervlakte van de huid van een ontwikkelend foetus van ongeveer tien dagen. Duidelijk is hier de vingelhoed van opperhuid waar te nemen om de uitstulping van de lederhuid.

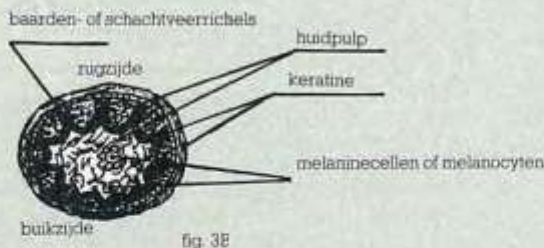

fig. 3B

Een dwarsdoorsnede van de veerkiepm, zoals die is getekend bij fig. 3A. Men moet de schachtveerrichels zien als regelde in de lengterichting voortzette verdikkingen van de opperhuidvingerhoed.

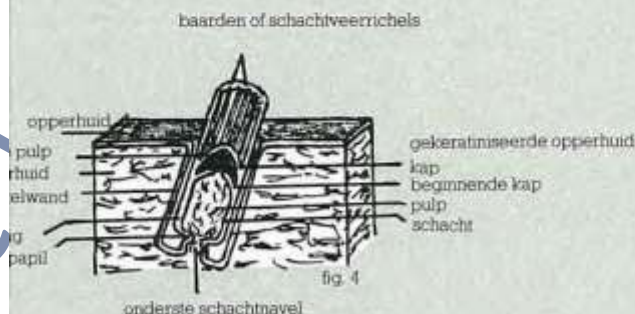

fig. 4

Een schematische voorstelling van een blokje huid van een vogel in de groeifase. Het vlak is zo gekozen, dat het een ontwikkelende veer overlangs halfdoor snijdt. Er blijft dus een halve veer in het blokje achter. Hierdoor kunnen de schachtveerrichels of baarden in de cylinder zichtbaar gemaakt worden.

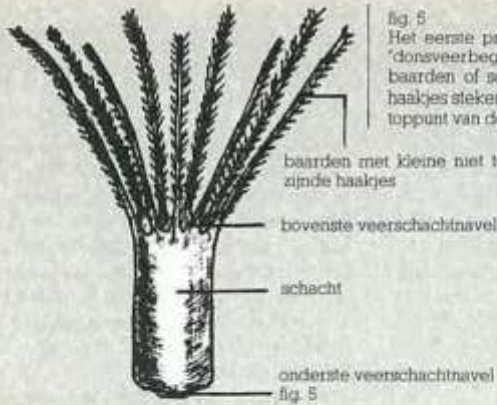

fig. 5
Het eerste produkt van de veerklem is het "donsveerbeginnel". Er is geen spoel en de baarden of schachtveertes met hun kleine haaljes steken er ongeordend uit rondom het toppunt van de schacht.

niet aan te raden. Wel is er nog een nevenkenmerk, waarmee de gemiddelde vogelliefhebber geadviseerd kan worden. "In het celstofwisselingsproces vormen bij de produktie van aminozuren en eiwitten de enzymen een belangrijke katalyserende faktor. Voor de activiteit van de enzymen zijn echter de co-enzymen onontbeerlijk. Deze co-enzymen worden o.a. gevormd door de groep "complex-vitaminen". Bij de veervorming bestaat deze functie

fig. 6
Een schematische voorstelling van een model van een zich ontwikkelende veer. De baardrichels volgen nu een half-spiraalvormige koers in plaats van het recht op en neer lopende veerbeginnel van de eerste donsveer, zodat iedere baardrichel via de rugzijde uitloopt in de zich ontwikkelende veerspoel. Hierdoor wordt dus de vorm aan de normale veer gegeven.

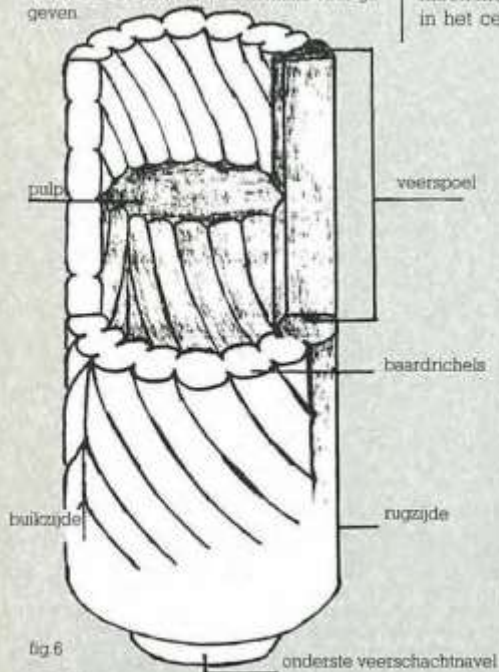

fig. 6
428

uit het omzetten van het aminozuur "cysteïne", dat de veer zijn stevigheid moet geven om o.a. te kunnen doorbreken. Een belangrijke steun kan hierbij gevonden worden in het vitamine-B-complex".

Resumerend:

1. "Lumps" is een verschijnsel, dat terug te voeren is naar een gebrekkige produktie van "cystine" door de celstofwisseling van het organisme, dat zich uit door huis- en veergebreken.
2. De "ivoorfaktor" is een multigene en polyfene faktor, waarvan de grotere hechting van de keratinelagen in de baarden van de veren slechts een deel uitmaakt.
3. Postuurkanaries hebben in het algemeen meer vitamine-B nodig, omdat dit in het celstofwisselingsproces een der

onmisbare faktoren is bij de oxydatie van "cysteïne" in "cystine" en juist bij de postuurvogels de veer- en lichaamsvormen een belangrijke rol spelen.

4. "Lumps" is niet te voorkomen of te verbeteren door inkruising van de zgn. "ivoorfaktor", maar slechts weg te werken door een gerichte en selectieve kweek.

Henk Willemsen

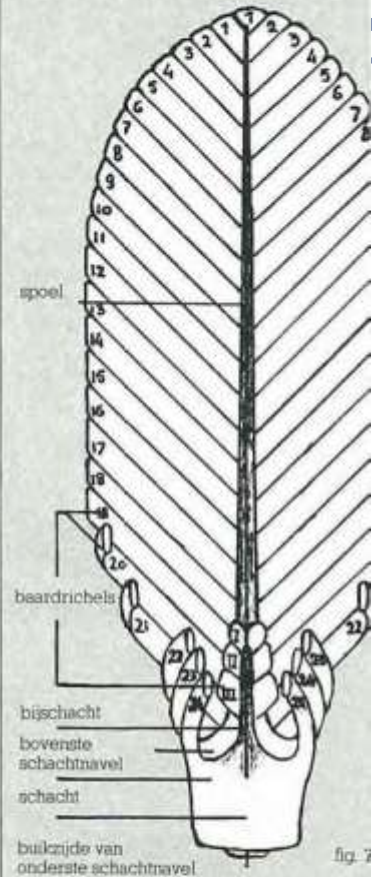

fig. 7
Een schematische voorstelling van een zich ontwikkelende veer van de buikzijde af gezien. De veerschede is hierbij niet getekend. Duidelijk valt nu waar te nemen, dat de veer cylinder vanaf de buikzijde wordt gesplitst en daarmee de toppen van de tegenover elkaar liggende baarden van elkaar vrijmaakt. Deze baarden slaan dan naar buiten open en gaan in een plat vlak liggen als h.v. een blad papier. Er wordt niets gedaan om de baarden hun eigen dikte te geven. De nummers I t/m XXV geven de volgorde van de ontwikkeling van de veer aan. In de latere ontwikkelingsfase verschijnt de bijschacht, omdat de baarden van het onderste deel van de veer worden dubbelgeslagen bij het buikzijdige splitsen in de cylinder in plaats van het enkelvoudig oprichten in de richting van de basis van de cylinder. De romeinse cijfers I t/m III geven de benedenwaartse baarden van de bijschacht aan.

osel

De